

V U O S I K E R T O M U S 1 9 9 7

ORION-KONSERNI

SISÄLTÖ

Orion-konserni 1997	1	Orion-yhtymä Oyj:n	
Orion-konserni lyhyesti	2	hallituksen toimintakertomus	20
Toimitusjohtajan katsaus	4	Tuloslaskelma	31
		Tase	32
Tulosyksikkökatsaukset		Rahoituslaskelma	34
Orion lääketieteellisyys	5	Tilinpäätöksen 1997 liitetiedot	35
Orion	7	Voitonjakoehdotus	42
Orion Pharma International	10	Tilintarkastuskertomus	43
Orion eläinlääkkeet	13	Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston lausunto	43
Oriola	14		
Orion Diagnostica	17	Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvosto,	
Noiro	18	hallitus ja tilintarkastajat 1.3.1998	44
Normet	19	Orion-konsernin organisaatio	
		ja tulosyksiköt 1.3.1998	45
		Henkilötietoja	46
		Osoitteet	47

Yhtiökokous

Orion-yhtymä Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään maanantaina, huhtikuun 20. päivänä 1998 klo 17.00 yhtiön Mankkaan lääketehaalla Espoossa, osoite Orionintie 1.

Kokouksessa käsitellään varsinaiselle yhtiökokoukselle yhtiöjärjestyksen 11 §:n mukaan kuuluvat asiat sekä hallituksen esitys optiolainan tarjoamisesta Orion-konsernin henkilöstön merkittäväksi.

Ennakkoilmoittautuminen, joka on edellytyksenä kokoukseen osallistumiselle, on tehtävä viimeistään 15.4.1998 klo 17.00 kirjallisesti osoitteeseen Orion-yhtymä Oyj, Keskushallinto, Osakeasiat, PL 65, 02101 Espoo, tai puhelimitse numeroon 09-429 3719 Maarit Lönnberg tai 09-429 3718 Lotta Lindström.

Osingonmaksu

Mikäli yhtiökokous hyväksyy hallituksen ehdotuksen voitonjaoksi 31.12.1997 päättyneeltä tilikaudelta, osinko 7,50 mk osakkeelta maksetaan sille, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 23.4.1998 on merkittynä osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön omistajaluetteloon. Tästä

johtuen viimeistään 20.4.1998 hankitut osakkeet sisältävät oikeuden osinkoon vuodelta 1997. Osingon maksupäivä on 28.4.1998.

Taloudellinen informaatio

Orion-yhtymä Oyj julkaisee vuonna 1998 seuraavat taloudelliset katsaukset:

Tilinpäätöstiedote 1997	3.3.1998
Vuosikertomus 1997 (suomi ja englanti)	2.4.1998
4 kk:n osavuositarkastus	10.6.1998
8 kk:n osavuositarkastus	9.10.1998

Katsaukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi ja niitä voi tilata puhelimitse numerosta 09-429 3504 Minna Lyhykäinen tai osoitteesta:

Orion-yhtymä Oyj
Keskushallinto, Viestintäosasto
PL 65
02101 Espoo.

Tiedotteet ja katsaukset julkaistaan myös konsernin kotisivulla <http://www.orion.fi>

ORION-KONSERNI 1997

Keskeisiä asioita

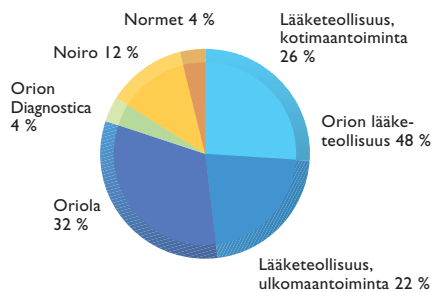
- Kannattavuus kehittyi operatiivisen toiminnan osalta suotuisasti.
- Lääketeollisuuden ulkomaantoiminta kasvoi hyvin Farestonin, hormonikorvaushoitotuotteiden, eläinrauhotteiden ja Fermionin ansiosta.
- Rintasyöpälääke Farestonin myynti alkoi myös USA:ssa ja parkinsonintaudin lääkkeen Comtess/Comtan (entakaponi) rekisteröintiprosessit käynnistyivät EU:n osalta huhtikuussa 1997 ja USA:n osalta helmikuussa 1998.
- Oriolan Baltian kehitys oli myönteisintä Liettuassa.

Avainlukuja

Mmk	1997	1996
Liikevaihto	4 695	4 382
Ulkomaantoiminta	1 726	1 495
% liikevaihdosta	36,8 %	34,1 %
Liikevoitto	717	632
% liikevaihdosta	15,3 %	14,4 %
Voitto ennen satunnaiseriä	827	738
% liikevaihdosta	17,6 %	16,8 %
Voitto verojen jälkeen ilman satunnaiseriä	556	490
% liikevaihdosta	11,8 %	11,2 %
Taseen loppusumma	5 722	5 423
Tulos/osake (osakeantioikaistu) mk	7,95	7,01
Osinko/tulos	94,3 %	51,0 %
Sijoitetun pääoman tuotto	17,5 %	16,5 %
Oman pääoman tuotto	13,4 %	13,0 %
Omavaraisuusaste	75,8 %	72,7 %

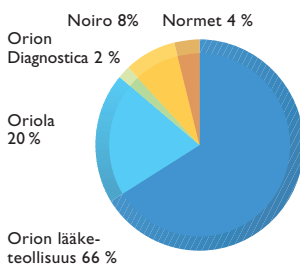
Liikevaihdon jakauma tulosyksiköittäin

4 695 Mmk

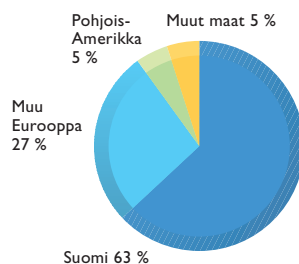
Liikevoiton jakauma tulosyksiköittäin

717 Mmk

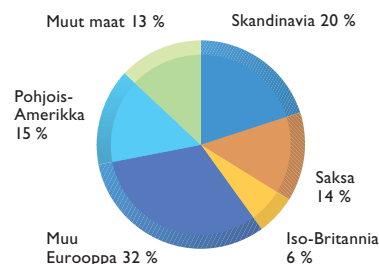
Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain

4 695 Mmk

Ulkomaantoiminnan liikevaihdon jakauma markkina-alueittain

1 726 Mmk

ORION-KONSERNI LYHYESTI

Orion-yhtymän perustamisesta tuli viime syksynä kuluneeksi 80 vuotta. Tänäpä se on johtava terveydenhuoltoalan konserni Suomessa. Terveydenhuoltoalan toimintojen osuus on 84 % konsernin liikevaihdosta. Siihen lukeutuvat lääkkeitä kehittävä, valmistava ja markkinoiva Orion lääketeeollisuus, terveydenhuollon tukkukauppa- ja jakeluyhtiö Oriola sekä diagnostiikkatuotteita valmistava Orion Diagnostica. Konserniin kuuluu lisäksi kosmetiikkaa ja teknokemian tuotteita valmistava Noiro sekä konepajateollisuuteen keskittynyt Normet.

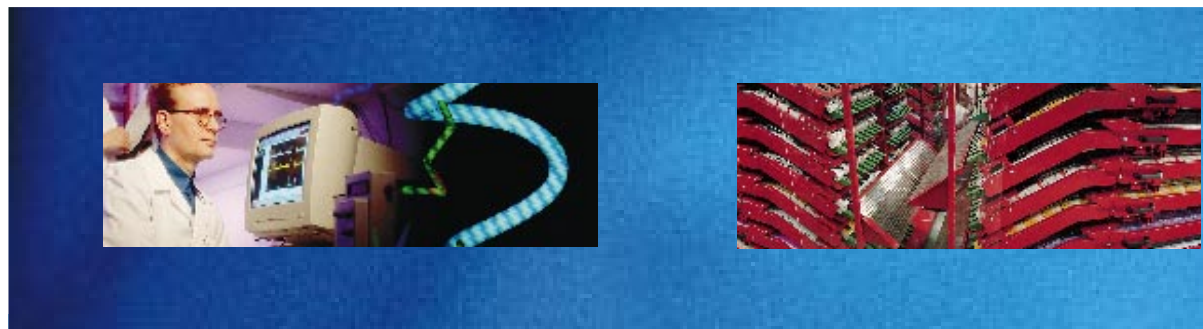
Konsernin liikevaihto vuonna 1997 oli 4 695 milj. mk (USD 904 milj.), josta ulkomaantoiminnan osuus oli 1 726 milj. mk. Henkilöstön määrä oli 5 322. Orionin osakkeet noteerataan HEX Helsingin Pörssissä.

Päämäärät ja strategiat

Tulosyksiköt ovat itsenäisiä, omaa strategiaansa kehittäviä ja ne pyrkivät hyvin tyydyttävään kannattavuuteen.

Orion lääketeeollisuuden ja Orion Diagnostican päämääränä on saavuttaa merkittävä asema lääke- ja diagnostiikka-alalla Euroopassa. Tähän pyritään luomalla

Tulosyksiköt

TERVEYDENHUOLTO

Orion lääketeeollisuus

Orion lääketeeollisuus on Orion-konsernissa lääkkeiden valmistamiseen ja markkinointiin sekä tutkimukseen ja tuotekehitykseen keskittyvä liiketoiminta. Sen osuus konsernin liikevaihdosta on noin puolet. Suomen markkinoilla Orion on lääkkeiden johtava valmistaja ja markkinoija. Orionin osuus maamme farmaseuttisten erikoisvalmisteiden markkinoista on 22 %. Tuoteisto kattaa useimmat keskeiset ihmislääkevalmisteryhmät sekä eläinlääkkeet.

Ulkomaantoiminnan osuus on 46 % Orion lääketeeollisuuden kokonaisliikevaihdosta. Vientimarkkinoilla Orion markkinoi omia lääkkeitään sekä kahdeksan eurooppalaisen tytäryhtiönsä kautta että yhteistyössä kansainvälisten lääkeyritysten kanssa, joiden myyntiverkostojen välityksellä yhtiön omat lääkekeksinnöt kanavoituvat tehokkaasti ja laajalti eri puolille maailmaa.

Oriola

Oriola on terveydenhuollon laajasti kattava jakelija, tukkukauppa ja erikoisalojen markkinoija. Se huolehtii Suomessa ja Baltiassa maanlaajuisesti lääkejakelusta ja tarjoaa logistisia palveluja lääke-tehtaille ja muille terveydenhuoltoalan markkinoijille, omille liiketoimintayksiköilleen ja niiden päämiehille sekä Orion-konsernin muille terveydenhuoltoalan yksiköille. Oriolan osuus Suomen lääkejakelumarkkinoista on 36 %. Oriolan maahantuonnin, tukkukaupan ja markkinointitoimintojen piiriin kuuluu yli 2000 kansainvälisen tavarantoimittajan laitteet ja tarvikkeet. Lisäksi Oriola panostaa kapeilla terveydenhuollon erityisalueilla omaan tuotekehitykseen, valmistukseen ja kansainväliseen markkinointiin.

tutkimuksen ja tuotekehityksen avulla kilpailuetuja tarjoavia tuotteita valituille kapeille erityisalueille, sekä vahvistamalla ja laajentamalla markkina-asemia.

Oriola kehittää logistisia palvelujaan yhä kilpailukyisemmiksi ja tarjoaa jakelu- ja markkinointipalvelujaan sopimuskumppaneilleen läheisessä yhteistyössä heidän kanssaan Suomessa sekä lähialueilla

Baltiasta lähtien. Lisäksi Oriolan logistinen yhteistyöverkosto kattaa kaikki Skandinavian maat.

Noiro vahvistaa asemiaan kotimaassa keskittymällä vahvojen merkkituotteiden kehittämiseen ja markkinointiin sekä kasvattaa liikevaihtoaan kosmetiikka- ja hygienia- tuotteilla Skandinaviassa ja lähialueilla.

Normet keskittyy kaivannaisteollisuuden, kalliorakentamisen ja puunkorjuun mekanoisoinnissa tarvittaviin ajoneuvoihin ja laitteisiin sekä materiaalinkäsittelytrukkeihin maailmanlaajuisesti.

TEKNOKEMIA

Orion Diagnostica

Orion Diagnostica kehittää, valmistaa ja markkinoi testejä ja testisysteemejä pääosin kliinisten laboratorioden ja yksityislääkäreiden käyttöön. Toiminnan painopiste on spesifisissä proteiinimäärityksissä, infektioautidiagnostiikassa sekä erilaisissa hormonien ja luumerkkiaineiden määrityksissä. Orion Diagnostican liikevaihdosta kansainvälisen toiminnan osuus on lähes 80 %.

Noiro

Noiro kehittää, valmistaa, tuo maahan ja markkinoi teknokemian alan päivittäistuotteita, kosmetiikkaa ja kampaamotuotteita sekä suur- talouksien hygienia- ja siivoustuotteita. Noiron vienti keskittyy Skandinaviaan, Venäjälle, Puolaan ja Baltiaan. Viennin osuus on noin 30 % liikevaihdosta.

KONEPAJATEOLLISUUS

Normet

Normet kehittää, valmistaa ja markkinoi ajoneuvoalustoille rakennettuja erikoistyökoneita kaivannaisteollisuuteen, kalliorakentamiseen, puunkorjuuseen ja materiaalinkäsittelyyn. Ulkomaan- toiminnan osuus liikevaihdosta välillinen vienti mukaan luettuna on yli 90 %.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Orion-yhtymä Oyj:n tulos osaketta kohden oli 7,95 markkaa vuonna 1997. Kasvua edellisestä vuodesta oli 13,4 %. Viime syksynä yhtymä saavutti 80 vuoden iän. Sen juhlistamiseksi hallitus ehdottaa yhtiökokouksen päätettäväksi historiallisen korkeaa osinkoa 7,50 markkaa osaketta kohden, jolloin osinko olisi 94,3 % tuloksesta. Konsernin omavaraisuusaste oli vuoden päättyessä 75,8 % ja maksuvalmius hyvä. Kaikkien tulosityksiköiden kannattavuus oli hyvä

tai hyvin tyydyttävä lukuun ottamatta Orion Diagnosticaa, jonka tulos oli välttävä. Vuoden 1997 tulos kokonaisuudessaan oli hyvin tyydyttävä.

Markkamääräisesti suurimman tuloksen lisäyksen toi Orion lääketeollisuus, vaikka myynti Suomen markkinoille lievästi laskikin edellisestä vuodesta. Kasvu hankittiin pääasiassa Skandinavian ulkopuolisilta markkina-alueilta. Omien alkuperäistuotteiden ja lääkeräaka-aineiden osuus kasvusta oli merkittävä. Oriola, Noiro, Orion Diagnostica ja Normet toivat merkittävän osuutensa, yhteensä 34 %, yhtymän liikevoitosta.

Orion-yhtymä on pääasiassa lääketeollisuuteen keskittyvä monialakonserni, jonka vakavaraisuus ja hyvä likviditeetti muodostavat hyvät puitteet kaikkien tulosityksiköiden tasapainoiselle kehittämiselle.

Suurin haasteemme on kasvun vauhdittaminen kannattavuudesta tinkimättä. Tämä edellyttää sekä yhtymässä että tulosityksiköissä henkisten ja taloudellisten resurssien aiempaa tarkempaa ja valikoivampaa kohdentamista.

Tutkimukseen ja tuotekehitykseen käytettiin 332 milj. markkaa, mikä oli 1 milj. markkaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Läketeollisuudessa saatettiin loppuun vuonna 1996 aloitettu eräiden prekliinisten projektien resurssien uudelleenallokointi. Nyt kuluvana vuonna tutkimukseen ja tuotekehitykseen on suunniteltu panostettavan 365 milj. markkaa. Käyttöomaisuuteen investoitiin 312 milj. markkaa ja kuluvalle vuodelle on suunniteltu 300 milj. markan investoinnit.

Päättäneestä vuodesta lausun parhaimmat kiitokseni Orion-konsernin henkilökunnalle, joka monien muutosten keskellä on yltänyt hienoon suoritukseen. Asiakkaittemme, osakkeenomistajiemme ja yhteistyökumppaneittemme luottamus on kehittyvän liiketoimintamme perusta. Teemme kaikkemme sen hyväksi.

Espoossa 12.3.1998

Markku Talonen
Toimitusjohtaja

ORION LÄÄKETEOLLISUUS

Mmk	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto	2 308	2 193	+ 5,2 %
Vienti ja ulkomaiset tytäryhtiöt	1 067	930	+ 14,7 %
– ed. osuus liikevaihdosta	46,2 %	42,4 %	
Vienti Suomesta	674	585	+ 15,2 %
Tutkimus- ja tk-menot	294	295	- 0,3 %
Liikevoitto	465	426	+ 9,2 %
Investoinnit	195	162	
Henkilöstö,	2 818	2 809	
josta ulkomailla	353	356	
Kannattavuus: Hyvin tyydyttävä			
Osuus konsernin liikevaihdosta	48 %	49 %	

Orion lääkketeollisuus tutkii, kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä, lääkeaineita ja niitä lähellä olevia tuotteita sairauksien ehkäisyyn ja hoitoon.

Orion lääkketeollisuuteen kuuluvat Orion-yhtymä Oyj Orion, Suomen Rohdos Oy, Orion-yhtymä Oyj Orion Pharma International, Orion-yhtymä Oyj Fermion, Orion-yhtymä Oyj Orion eläinlääkkeet, Hiven Oy, Orion Pharma AB, Ruotsi, Ercopharm A/S, Tanska, Orion Pharma A/S, Norja, Orion Pharma GmbH, Saksa, Interorion AG, Sveitsi, Orion Pharma AG, Sveitsi, Finorion Kft, Unkari, Orion-Farmos, Inc., USA, Orion Pharma (UK) Ltd., Englanti ja Orion Pharma (Ireland), Ltd., Irlanti.

Orion lääkketeollisuuden liikevaihto oli 2 308 milj. mk ja se kasvoi 5,2 %.

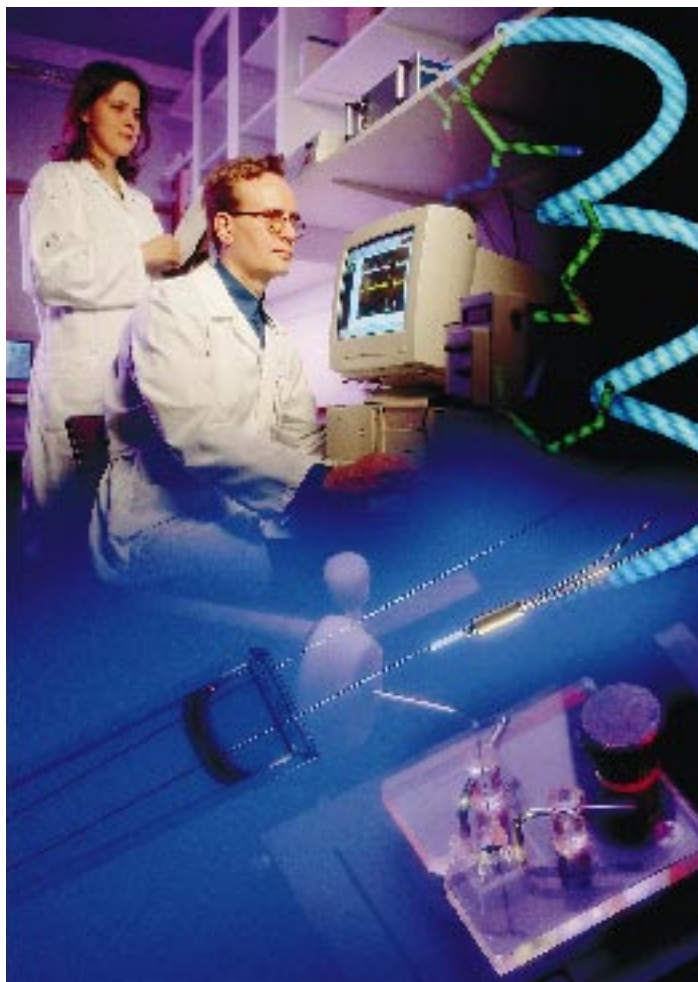
Ulkomaantoiminnan liikevaihto kasvoi enemmän kuin edellisenä vuonna. Kasvu perustui paljolti Orionin omaan tutkimukseen perustuvien patentoitujen valmisteiden ja muiden itse kehitettyjen valmisteiden kasvuun sekä Fermionin hyvään menestykseen raaka-ainemarkkinoilla. Kotimaassa Orionin ihmis- ja eläinlääkkeiden liikevaihto laski edellisvuotesta kiristyneen hintakilpailun ja eräiden tuotteiden menetyksien seurauksena.

Ihmis- ja eläinlääkkeiden sekä muiden lääkevalmisteiden markkinat Suomessa tukkuhinnoin olivat 5 396 milj. mk ja ne kasvoivat 5,6 %.

Kokonaisuudessaan Orion lääkketeollisuuden liiketulos parani ja ylitti asetetut tavoitteet.

Lääketutkimus, tuotekehitys ja rekisteröinti

Orion lääkketeollisuuden tutkimuksen painopiste-alueita ovat neurologian, astman, vaihdevuosisoireiden, syövän ja sydämen vajaatoiminnan lääkehoito. Tutkimustoiminta käsittää valituilla alueilla lääketutkimuksen kaikki vaiheet ulottuen Suomessa tehtävästä perustutkimuksesta monikansalliseen kliiniseen lääketutkimukseen. Orion lääkketeollisuuden tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan käytettiin 15,9 % lääkevalmisteiden liikevaihdosta. Lääketieteellisen tutkimuksen ja tuotekehityksen tehtävissä työskenteli 722 henkilöä.

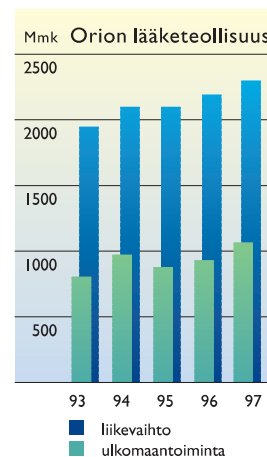

Orion on Suomen suurin lääketieteellistä tutkimusta tekevä yritys. Lääkkeiden tuotekehitys- ja tutkimusmenot olivat 294 Mmk vuonna 1997. Panostus oli noin 16 % lääkevalmisteiden liikevaihdosta.

muksen kaikki vaiheet ulottuen Suomessa tehtävästä perustutkimuksesta monikansalliseen kliiniseen lääketutkimukseen. Orion lääkketeollisuuden tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan käytettiin 15,9 % lääkevalmisteiden liikevaihdosta. Lääketieteellisen tutkimuksen ja tuotekehityksen tehtävissä työskenteli 722 henkilöä.

Fareston® (toremifeeni)

Euroopassa ja Japanissa jo aiemmin rekisteröity rintasyöpälääke Fareston® (toremifeeni) rekisteröitiin USA:ssa kesäkuussa ja lanseerattiin joulukuussa. Rekisteröintiohjelmaa jatketaan Schering-Plough

Corporationin kanssa. Farestonin indikaatio on pitkälle edenneen hormoniriippuvaisen rintasyövän ensivaiheen hoito postmenopausaalisilla potilailla. Käynnissä ovat lisäksi kansainväliset III-vaiheen tutkimukset lääkeaineen indikaation laajentamiseksi myös rintasyövän varhaisempien vaiheiden liittämissä hoitoon.

Comtess®/Comtan® (entakaponi)

Orionin kehittämän, parkinsonintaudin hoitoon tarkoitettun Comtess® (entakaponi) -lääkkeen kaikki EU-maat kattava myyntilupahakemus jätettiin EU:n lääkevalvontaviranomaiselle EMEA:lle huhtikuussa. Yhdysvaltojen lääkeviranomainen FDA aloitti USA:n markkinoita koskevan myyntilupahakemuksen käsittelyn helmikuussa 1998. Entakaponia tutkitaan edelleen kahdeksassa maassa. Comtess-valmistetta käytetään parkinsonintaudin peruslääkkeen levodopan yhteydessä estämään COMT-entsyymin vaikutuksesta tapahtuvaa levodopan hajoamista suolistossa. Comtess tehostaa levodopan vaikutusta parantamalla sen biologista hyötyosuutta.

Orion lääketieteellisyys ja Novartis Pharma AG tulevat markkinoimaan entakaponia aiemmin solmitun sopimuksen mukaan. Orion markkinoi tuotetta tavaramerkillä Comtess® Euroopassa. Novartis markkinoi ja myy entakaponia USA:ssa ja muissa maissa tavaramerkillä Comtan®.

Simdax® (levosimendaani)

Sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon tarkoitettun, kalsiumherkistysperiaatteella vaikuttavan Simdax (levosimendaani) -lääkkeen kliininen tutkimusohjelma jatkui laajana. Suonensisäisesti annosteltavan valmisteen III-vaiheen tutkimukset etenivät suunnitellusti ja tulokset olivat myönteisiä. Suun kautta annosteltavan levosimendaanin kliiniset tutkimukset ovat alkuvaiheessa Euroopassa ja USA:ssa.

Helmikuussa 1998 Orion solmi Abbott Laboratories Inc. -lääkeyhtiön kanssa suonensisäistä levosimendaania koskevan markkinointisopimuksen, johon sisältyy myös optio lääkkeen suun kautta annosteltavaan muotoon. Abbott markkinoi valmistetta maailmanlaajuisesti lukuunottamatta Pohjoismaita ja Orionin keskieuropallaisia tytäryhtiöitä, joissa Orionin oma myyntiverkosto markkinoi tuotetta. Yhtiöt sopivat yhteistyöstä myös uusien indikaatioiden kehittämiseksi levosimendaanista. Näiden tutkimuskustannukset yhtiöt jakavat keskenään puoliksi. Japanin lääkeviranomaisten edellyttämät kliiniset tutkimukset tekee Abbott ja se vastaa myös

niiden kustannuksista kaikkien indikaatioiden osalta.

Levosimendaani on uudella farmakologisella mekanismilla vaikuttava, sydämen supistusvoimaa lisäävä lääke sydämen äkillisen vajaatoiminnan ja vaikean kroonisen vajaatoiminnan oireiden hoitoon. Se aiheuttaa vähemmän haittavaikutuksia kuin nykyisin käytössä olevat supistusvoimaa lisäävät lääkkeet.

Deksmedetomidiini

Deksmedetomidiiniä koskevat laajat kliiniset tutkimukset jatkuivat tarkennettun tutkimusohjelman mukaisesti Abbott Laboratories Inc:n johdolla ja kustantamana Euroopassa ja USA:ssa. Tutkimusten painopiste siirrettiin tehohoidon aikaiseen sedaatioon. Nämä kliiniset tutkimukset ovat II-vaiheessa. Abbott Laboratories -yhtiöllä on tuotteen kehitys- ja markkinointioikeudet muualla maailmassa lukuunottamatta Pohjoismaita, joissa sitä markkinoi Orion lääketieteellisyys.

Hormonikorvaushoidon tuotteet

Hormonikorvaushoidon (HRT) tuotesarjan rekisteröintiä ja kehittämistä jatkettiin laajalla tutkimusohjelmalla päämääränä monipuolinen ikääntyvän naisen hoitoon tarkoitettu tuoteperhe.

Buventol® Easyhaler® ja Beclomet® Easyhaler®

Orionin kehittämien, astmalääkkeiden annosteluun tarkoitettujen freonittomien Easyhaler® -kuivajauheannostelijoiden kliininen tutkimusohjelma jatkui salbutamolin ja beklometasonin osalta laajapohjaisena. Myyntilupaa edeltävä tunnistamismenettely saatiin päätökseen eräiden EU-maiden osalta. Easyhaler-tuotteita ei patenttisyistä voida toistaiseksi markkinoida Pohjois-Amerikassa.

Muut lääketutkimusprojektit

Edellisten lisäksi Orion lääketieteellisyudella on menneillään muita kliinisiä lääketutkimusprojekteja. Ne perustuvat oman perustutkimuksen kehittämisiin ja patentoimisiin molekyylikeksintöihin sekä alustavasti sisäänlisensoituihin tuoteaihiioihin.

Toimintaympäristö Suomessa

Lääkekustannusten muita terveydenhuollon kustannuksia nopeampi kasvuvauhti aiheutti laajaa keskustelua koko viime vuoden. Uusien ja kalliimpien mutta vielä käyttötarkoitukseltaan vakiintumattomien lääkkeiden tulo markkinoille nähdään erityisongelmana. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti jo edellisvuoden puolella työryhmän, jonka tehtävänä oli etsiä keinoja

lääkekustannusten kasvun hillitsemiseksi. Työryhmän toukokuussa valmistunut raportti sisältää joukon uudenlaisia toimenpide-ehdotuksia. Merkittävimpänä voidaan pitää ehdotusta jo markki-

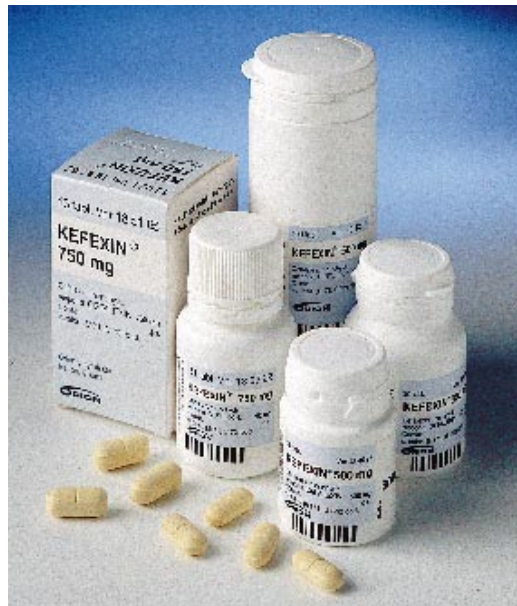
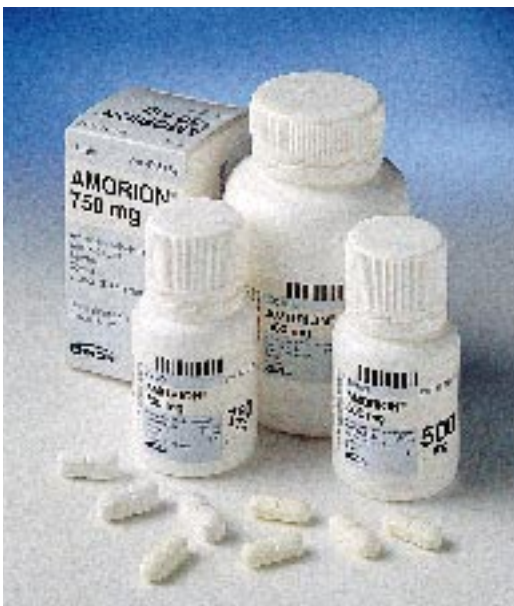
noilla olevien tuotteiden tukkuhintojen muuttamiseksi määrääkaiseksi sekä uusien lääkkeiden esittämistä erityiskorvattaviksi vasta karenssiajan jälkeen, jolloin niiden hoidollinen merkitys ja kokonais-edullisuus on voitu katsoa osoitetuksi. Työryhmä esitti myös useampivuotista koulutusprojektia, jolla lääkäreiden lääkkeenmääräämiskäytäntöä pyritään muuttamaan, sekä eräitä lääkkeisiin kohdistuvia välillisen verotuksen uudistuksia.

Työryhmän ehdotukset hyväksyttiin budjettilainaksi ennen vuodenvaihdetta. Uudistukset muuttavat lähivuosina oleellisesti lääketeollisuuden toimintaympäristöä. Lääkelaitos tiukensi myös lääkkeiden markkinointia koskevaa ohjeistoansa.

Orionin asema Suomen lääkemarkkinoilla

Suomen ihmislääkkeiden kokonaismarkkinat kasvoivat noin 7 % ja ne olivat tukkuhinnoin 5 321 milj. mk. Kasvu hidastui selvästi vuoden loppupuolella. Myynnin kasvun tärkein syy on edellisten vuosien tapaan ollut kulutuksen siirtyminen uusiin, aiempaa kalliimpiin lääkevalmisteisiin sekä täysin uusien lääkkeiden tulo markkinoille. Ulkomaisten lääkeyhtiöiden myynnin kasvu oli 10,6 %. Apteekkimyynni oli kokonaisuudessaan 4 108 milj. mk eli noin 77 % kokonaisymyynnistä. Apteekkimyynni kasvoi 6,3 % ja sairaalamyynni 11,4 %.

Orionin ihmislääkkeiden liikevaihto oli 1 119 milj. mk ja se väheni edellisvuotisesta 1,4 %. Markkinaosuus oli 22,1 % eli noin 2 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisenä vuonna. Markkinaosuuden pieneneminen johtui eräistä tuote-edustusten poistumisista ja infuusionesteiden sekä antibioottien, kipulääkkeiden ja psyykenlääkkeiden osalta kiristyneestä hintakilpailusta.

Reseptilääkkeet

Reseptilääkkeiden kokonaismarkkinat olivat 4 366 milj. mk ja ne kasvoivat 9,2 %. Myyntiään lisäsivät voimakkaasti interferonivalmisteet, rasva-aineenvaihdunnan lääkkeet, uudet psykienlääkkeet ja eräät erityisterapia-alueiden lääkkeet.

Kirstyneen hintakilpailun vuoksi Orion, joka on ainoa kotimaisessa omistuksessa oleva lääkevalmistaja, menetti markkinaosuuksia infuusionesteissä ja eräissä sairaala-antibiooteissa. Suuri osa avohoidossa myytävistä Orionin perustuotteista menestyi odotetusti myyntitasonsa säilyttäen.

Orionin sydän- ja verenkiertosairauksien sekä aineenvaihdunnan sairauksien lääkkeiden myynti kasvoi runsaat 4 %, mikä on jonkin verran matalampi kuin koko terapiaryhmän kasvu. Markkinoinnissa painopiste oli edelleen sydän- ja verisuonitautien hoitoon tarkoitetuissa **Cardiol**[®] (karvediloli), **Lisipril**[®] (lisinopriili) ja **Lovacol**[®] (lovastatiini) -valmisteissa, joiden myynti kasvoi voimakkaasti. Maaliskuussa markkinoille tuotu liuotushoitolääke **Rapilysin**[®] (reteplaasi) penetroitui markkinoille nopeasti ja on saavuttamassa johtavan valmisteen aseman terapiaryhmässään. Vuoden lopulla tuotiin markkinoille uusi verenpaine- ja angina pectoris -lääke, kalsiuminestäjä **Befral**[®] (mibefradiili) sekä angiotensiiniantagonisti **Teveten**[®] (eprosartaani). Orionin sydänlääkkeiden perusvalikoima säilytti asemansa.

Suomen markkinoille tuli useita täysin uusia psykienlääkkeitä sekä ns. halpageneerisiä valmisteita, minkä seurauksena **Seronil**[®] (fluoksetiini) -valmisteen myynnin kasvu hidastui. Orion menetti markkinaosuutta tässä terapiaryhmässä.

Astmalääkkeistä **Beclomet**[®] **Easyhaler**[®] ja **Buventol**[®] **Easyhaler**[®] jatkoivat nopeata kasvuaan tiukassa kilpailutilanteessa ja ovat vakiinnuttamassa asemiaan astman hoidon eräinä peruslääkkeinä.

Hormonikorvaushoidon valmisteet menestyivät hyvin, ja erityisesti **Divigel**[®] kasvaa edelleen nopeasti. Tuoteperheen jatkuva kehittyminen mahdollistaa kasvun myös tulevaisuudessa.

Kipu- ja särkylääkkeiden ryhmässä on mark-

Befral ja Teveten ovat Orionin uusia sydänlääkkeitä. Befral on uuden sukupolven kalsiuminestäjä, jonka vaikuttava aine mibefradiili salpaa selektiivisesti T-kanavaa. Tevetenin vaikuttava aine eprosartaani salpaa angiotensiinireseptoreita.

kinointiponnistelut suunnattu toisaalta **Burana**[®] (ibuprofeeni) -särkylääkkeen jatkuvaan kehittämiseen ja toisaalta **Tramal**[®] (tramadoli) -valmisteen aseman vankistamiseen. Molempien osalta tavoitteet ovat toteutuneet, vaikka geneerinen kilpailu vaikeuttaa markkinatilannetta.

Orionin neurologisten valmisteiden osalta ei kyetty säilyttämään markkina-asemia. Parkinsonin taudin hoidossa käytettävän **Eldepryl**[®] (selegiliini) -valmisteen laskeva trendi tasaantui ja epilepsialääke **Absenor**[®] (natriumvalproaatti) kasvaa hallitusti. Omaan molekyyliin perustuvan **Comtess**[®] (entakaponi) -parkinsonintautilääkkeen markkinoille tuloa valmistellaan.

Mahahaavalääke **Lanzo** (lansopratsoli) kasvoi edelleen voimakkaasti rinnakkaistuonnin käynnistämästä hintaeroosiosta huolimatta. Tämän terapiaalueen tuotteisto täydentyi joulukuussa, jolloin lanserattiin **Helipak**[®]-yhdistelmähoito helikobakteerin häätöön. Antibioottien perustuotevalikoimaa täydennettiin **Zeclar**[®] (klaritromysiini) -valmisteella ja erällä uusilla tuotevahvuuksilla.

Hyvänlaatuisen prostatan liikakasvun hoitoon tarkoitettu **Expros**[®] (tamsulosiini) kasvoi ensimmäisen vuoden aikana merkittäväksi valmisteeksi ja sillä on hyvät kasvun edellytykset.

Orionin Ketorin-kampanja sai kunniamaininnan Lääketieteellisen Liiton "Vuoden lääke" -kilpailussa. "Raadin tunnustus perustui miellyttävään ja rauhalliseen kokonaistoteutukseen, jossa eri mainokset liittyvät yhdeksi sarjaksi. Kampanja osaa hyvin käyttää mainonnan keinoja tuomaan esille erilaisia käyttötilanteita. Lisäksi se opastaa valmisteiden asialliseen käyttöön."

Itsehoitotuotteet

Reseptittä myytävien itsehoitolääkkeiden kokonaismarkkinat olivat 866 milj. markkaa ja ne laskivat 0,6 %, mihin vaikutti epidemialuonteisten tautien vähäisyys sekä niukat tuoteuutuudet.

Särkylääke **Burana**[®] on saavuttanut erittäin tunnetun tavaramerkin aseman ja valmisteen myynnin kehitys on ollut edelleen suotuisa. Myös muut Burana-tuotteet ovat kehittyneet suunnitellusti. **Ketorin**[®] (ketoprofeeni) vakiinnutti myyntinsä edellisenä vuonna toteutetun vahvuuden muutoksen jälkeen. **Disperin**[®] (asetyyliisalisyylihappo) -valmisteen myynnistä yhä suurempi osa tulee muista käyttöalueista kuin säryn hoidosta.

Närästyslääkkeisiin kuuluvaa **Ranimex**[®] (ranitidiini) -tuotevalikoimaa täydennettiin vuoden lopulla ns. puolivahvuudella, jonka seurauksena tuotevalikoima tarjoaa lisää kilpailuetua kattavuutensa ansiosta.

Yskänlääkkeet ja flunssalääkkeet kehittyivät odotetusti. **Multivita**[®]-monivitamiinivalmiste kasvoi

jo merkittävän suureksi. Kalkkivalmiste **Purucalsor**[®] jatkaa tasaista kasvuaan.

Lääkemenojen kasvua pyritään hillitsemään kaikkialla

Kansainväliset lääkemarkkinat kasvoivat edelleen. OECD-maissa lääkemyynnin kasvu oli noin 6 %. Kasvua vauhdittaa toisaalta väestön ikääntyminen, toisaalta uusien ja kalliimpien lääkeaineiden tulo markkinoille. Vuonna 1996 noin 82 % maailman arviolta 296 miljardin dollarin tukkuhintaista lääkemyynnistä suuntautui Eurooppaan, Pohjois-Amerikkaan ja Japaniin. Teollisuusmaiden terveydenhuolto-sektoreilla toimintaa leimaavat kuitenkin yhä voimaperäisemmin julkisen vallan jyrkenevät toimenpiteet lääkekulujen vähentämiseksi sekä lääkäreiden lääkemääräystoiminnan valvonnan lisäämiseksi. Lisäksi useissa maissa pyritään kasvattamaan potilaan omavastuuosuutta lääkeshoidon kustannuksista.

Orion Pharma International markkinoi lääkkeitä Suomen ulkopuolella. Siihen kuuluu myös lääkeräaka-aineita valmistava Fermion. Orion Pharma Internationalin liikevaihto oli 1 036 milj. markkaa ja se kasvoi 15,4 %. Tämä ei sisällä eläinlääkkeiden vientiä, joka sisältyy kylläkin koko Orion lääketeollisuuden ulkomaan-toimintaan. Lääkevalmisteiden liikevaihto ilman markkinointisopimuksiin perustuvia suorituksia oli 773 milj. markkaa ja se kasvoi 14,4 %.

Ihmislääkkeiden ja lääkeräaka-aineiden ulkomaantoiminnan liikevaihdon kasvuun vaikutti Fareston® (toremifeeni) -rintasyöpälääkkeen myönteisesti kehittynyt myynti, hormonikorvaushoitotuotteiden, erityisesti Divigel® -valmisteen kasvu, sekä lääkeräaka-aineiden osalta

Divigel on Orionin kehittämä geelimuotoinen, ihalle levitettävä valmiste hormonikorvaushoitoon. Kerta-annokset on helppo kuljettaa mukana omassa rasiassaan.

atsatiopriinin kasvu. Toisaalta parkinsonintautilääke Eldeprylin myynti pieneni edelleen noin 25 %. Myös diltiatseemin myynti laski kokonaisuutena hieman.

Suurimmat kansainväliset tuotteet olivat edelleen parkinsonilääke Eldepryl® (selegiliini), hormonikorvaushoidon Divina® -tuotesarja, kalsiumestäjä Cardil® (diltiatseemi), astmalääke Beclomet® sekä Fareston®. Lääkeräaka-aineista liikevaihdoltaan suurin oli atsatiopriini. Suurimmat markkina-alueet olivat Saksa, USA, Tanska, Ruotsi ja Iso-Britannia.

Parkinsonintautiin tarkoitettun **Eldepryl®** -valmisteen myynti pieneni edelleen geneerisen kilpailun voimistuessa. Selegiliinin asema parkinsonintaudin peruslääkkeenä jatkuu kuitenkin edelleen volyymiltään vakaana.

Orionin omaan molekyylikeysintöön perustuvan **Fareston®** -rintasyöpälääkkeen myynti käynnistyi USA:ssa joulukuun alussa. Lääkkeen USA:n markkinointioikeudet ovat Schering-Plough Corporationilla. Toissa vuonna Japanissa käynnistynyt myynti kasvoi merkittävästi ja Fareston saavutti jo yli 20 prosentin osuuden maan antiestrogeenimarkkinasta. Japanissa Fareston-valmistetta markkinoi Nippon Kayaku. Euroopan markkinoilla on useita geneerisiä antiestrogeenivalmisteita, mikä vaikuttaa Fareston-valmisteen myyntimahdollisuuksiin täällä. Kotimaan myynti mukaanlukien Fareston-valmisteen kokonaisliikevaihto

oli 69 milj. markkaa, mistä Japanin osuus oli 40 milj. markkaa.

Hormonikorvaushoitotuotteiden myynti kehittyi edelleen kokonaisuudessaan suotuisasti. Orionin omaan tutkimukseen perustuvien **Divina®**, **Divitren®** ja **Divigel®** -valmisteiden merkitys vientituotteina voimistui entisestään. Geelimuotoisen,

kerta-annoksiin pakatun Divigel®-valmisteen lanseeraus eteni useissa Euroopan maissa ja sen käyttäjämäärä kasvaa tasaisen nopeasti. Divigel on markkinoilla Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa, Hollannissa, Saksassa, Sveitsissä, Irlannissa ja Isossa-Britanniassa. Divina on markkinoilla laajasti Euroopassa sekä joissakin Etelä-Amerikan ja Aasian maissa sekä Etelä-Afrikassa. Divitren-valmistetta markkinoidaan Suomen lisäksi Tanskassa, Ruotsissa, Sveitsissä, Isossa-Britanniassa, Turkissa, Etelä-Koreassa ja Etelä-Afrikassa.

Salbutamolია sisältävä astmalääke **Buventol® Easyhaler®** on markkinoilla Suomessa, Saksassa, Tanskassa, Islannissa, Romaniassa ja eräissä Aasian maissa. Beklometasonia sisältävä **Beclomet® Easyhaler®** on markkinoilla Suomessa, Saksassa ja eräissä Aasian maissa.

Orion lääketieteellisuuden kokonaisliikevaihtoon sisältyy ihmislääkkeiden markkinointisopimuksiin perustuvia, rekisteröintivaiheisiin liittyviä suorituksia yhteensä 32 milj. markkaa. Comtess®/Comtan®-valmisteen EU-myyntilupahakemuksen jättämisen yhteydessä saatiin Novartis AG:ltä 10 milj. markkaa ja Schering-Plough Corporationilta Fareston®-valmisteen USA:n myyntiluvan myöntämiseen ja lanseeraukseen liittyvä 22 milj. markan suoritus.

Tytär-yhtiöiden kehitys

Ruotsin tytäryhtiön **Orion Pharma AB**:n liikevaihto oli 111 milj. SEK ja se laski edellisvuotisesta 7,6 %. Keskeiset kasvutuotteet olivat hormonikorvaushoitovalmisteet Divigel® ja Divina® Plus, syöpälääke Enanton® (leuproreliiniasetaatti) ja vatsahaavalääke Lanzo (lansopratsoli). Yhtiön osuus Ruotsin lääke-markkinasta oli 0,7 %.

Tanskan tytäryhtiön **Ercopharm A/S**:n liikevaihto oli 249 milj. DKK ja se kasvoi 18,0 % edellisvuodesta, mihin vaikutti Divina-tablettituotteiden vienti oleellisesti. Myynti kasvoi Tanskassa 3,0 % ja markkinaosuus oli 1,5 %. Tanskassa toteutettu yleinen lääkehintojen alentaminen, kiristynyt geneerinen hintakilpailu ja lisääntynyt rinnakkaistuonti painoivat kehitysmahdollisuuksia. Parhaiten kehittyivät viruslääke Orivir® (asikloviiri), masennuslääke Flutin®

(fluoksetiini) ja neuroosilääke Alprox® (alpratsolaami).

Orion Pharma A/S:n (Norja) liikevaihto oli 26 milj. NOK ja kasvu 3,0 %.

Saksan tytäryhtiön **Orion Pharma GmbH**:n liikevaihto oli 56 milj. DEM ja kasvu 3,5 %. Yhtiön tuotevalikoimaa täydennettiin kesällä Nycomed Arzneimittel GmbH:lta ostetulla, lähinnä astman hoitoon tarkoitettu

tulla geneerisellä tuotteistolla. Beclomet® Easyhaler®-tuotteen myynti kasvoi hieman edellisvuotisesta. Eldepryl®-valmisteen myynti laski merkittävästi.

Orion Pharma (UK) Ltd:n tärkeimpiä tuotteita olivat Eldepryl®, syöpälääke Flutamid (flutamidi) ja diureetti Furesis® (furosemiidi). Yhtiön liikevaihto oli 5 milj. GBP ja se laski 6,5 %.

Orion Pharma Internationalilla on lisäksi tytäryhtiöt Irlannissa (**Orion Pharma (Ireland) Ltd.**), Sveitsissä (**Interorion Ag**) ja Unkarissa (**Finorion Kft.**) ja edustusto Moskovassa.

Muilla tärkeillä markkina-alueilla, joissa Orion Pharma Internationalilla ei ole omaa markkinointi-organisaatiota, valmistevienti oli suurinta Japaniin ja Ranskaan.

Fermionin Hangon tehtaalla valmistui noin 35 Mmk:n investointi, josta valtaosa kohdistui parkinsonintautilääke Comtessin raaka-aineen valmistusprosessiin.

Fermion

Lääkeraaka-aineita valmistavalle Ferminonille vuosi oli menestyksellinen. Fermionin liikevaihto oli 275 milj. markkaa ja se kasvoi 20,7 %. Liikevaihdosta oli 208 milj. markkaa konsernin ulkopuolelta. Viennin osuus Fermionin liikevaihdosta oli 78 %. Valmistautuminen Comtess[®]/Comtan[®] -valmisteen vaikuttavan aineen tuotantoon oli toiminnallisesti keskeisessä asemassa. Valmisteista suurimmat olivat atsatiopriini,

diltiatseemi, tratsodoni, metotreksaatti, pentoksifylliini ja verapamiili. Tärkeimmät markkina-alueet olivat USA, Iso-Britannia, Kanada ja Israel.

Diltiatseemia koskevat oikeudenkäynnit USA:ssa ja Saksassa jatkuivat edelleen.

Orion lääketeollisuuden näkymät vuodelle 1998

Suomen lääke markkinoiden kasvun arvioidaan hidastuvan edellisestä vuodesta. Tämä johtuu geneerisen kilpailun ohella vuoden 1998 alussa voimaan tulleista uusituista lääkekorvaussäännöksistä. Nämä seikat vaikuttavat Orionin kotimaan myynnin kehitykseen epäsuotuisasti.

Kansainvälisen myynnin osalta näyttää Eldepryl[®]

edelleen laskevan. Samoin Fermionin tuotteiden hintataso näyttää laskevan. Lisäksi omien patenttutuotteiden rekisteröinti- ja lanseeraus aikataulut ovat Euroopassa ja USA:ssa vaikeasti ennakoitavissa. Näihin aikatauluihin on kuitenkin sidottu markkinointisopimusten perusteella saatavat suorituset sekä varsinainen valmistemyynti. Jo markkinoilla olevista tuotteista merkittävimpiä kasvutuotteita ovat Fareston[®],

Divina[®] -sarja sekä eläinrauhotteet.

Kokonaisuutena Orion lääketeollisuuden osalta varaudutaan hitaaseen liikevaihdon kasvuun sekä tasaantuvaan kannattavuuteen.

ORION LÄÄKETEOLLISUUS

Orion eläinlääkkeet

Orion eläinlääkkeet -yksikön liikevaihto oli kokonaisuudessaan 169 milj. markkaa ja se kasvoi 4,0 %. Vienti oli 73 milj. markkaa ja se muodostui pääosin eläinrauhotteiden myynnistä.

Orion on tällä hetkellä ainoa pohjoismainen yhtiö, joka sekä kehittää, valmistaa että markkinoi omia eläinlääkintätuotteita. Orionin johtava asema kotimaan eläinlääkemarkkinoilla perustuu kattavaan tuotevalikoimaan sekä tuotanto- että seuraeläimille. Bayerin eläinlääkkeiden edustus 1.10.1997 lähtien täydentää tätä valikoimaa erinomaisella tavalla.

Eläinlääkkeiden kokonaisvienti kehittyi edelleen voimakkaasti ja kasvoi 22 % edelliseen vuoteen verrattuna. Pieneläinten rauhoitukseen tarkoitettujen **Domitor®** ja **Antisedan®** -valmisteiden myynti kehittyi suotuisasti sekä Euroopassa että USA:ssa, missä tuotteet olivat

nyt ensi kertaa koko vuoden myynnissä. Myös hevosille ja naudoille tarkoitettun **Domosedan®** -rauhotteiden myynnin kasvu jatkui. Näiden patentoitujen tuotteiden kokonaismyynti oli 68,5 milj. markkaa. Eläinrauhotteiden tuoteperhettä markkinoi keskeisimmissä vientimaissa Pfizer Animal Health.

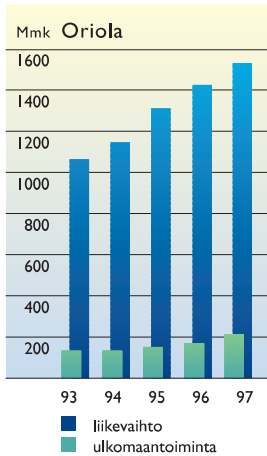
Ruotsissa oman markkinointiorganisaatiomme myyntimenestys oli odotusten mukainen. Myös Tanskassa huhtikuun alusta toiminut organisaatio lähti käyntiin suunnitelmien mukaisesti. Tuotekehitystoiminnan tärkeimpiä osa-alueita olivat eläinrauhotteiden tuotehuolto ja näiden tuotteiden kliinisen anestesia/rauhoituskombinaatiokäytön kehittäminen.

Hiven Oy:n myynti jäi edellisen vuoden tasolle. Kotieläinten lukumäärä laski Suomessa edelleen, mikä vaikutti tiettyjen keskeisten tuoteryhmien myyntiin. Markkinaosuus säilyi kuitenkin edelleen korkealla tasolla. Erityisen hyvin ovat kehittyneet erikoisrehujen ryhmä ja turkisrehusektori.

Orionin kehittämät eläinrauhotteet Domosedan, Domitor ja Antisedan helpottavat ja nopeuttavat eläinlääkärin ja avustajien työtä, ja ne säästävät myös potilaita turhalta pelolta ja stressiltä. Käpälän koosta riippuen potilas rauhoitetaan joko Domosedanilla tai Domitorilla tutkimuksen ajaksi. Antisedan-injektion saatuaan potilas virkoo muutamassa minuutissa omille jaloilleen.

ORIOLA

Mmk	1997	1996	Muutos-%
Laskutus	2 862	2 743	+ 4,3 %
Liikevaihto	1 533	1 432	+ 7,1 %
Vienti ja ulkomaiset tytäryhtiöt	218	177	+ 23,5 %
– ed. osuus liikevaihdosta	14,2 %	12,3 %	
Vienti Suomesta	133	124	+ 7,2 %
Tutkimus- ja tk-menot	8	7	+ 16,1 %
Liikevoitto	142	143	- 0,2 %
Investoinnit	55	22	
Henkilöstö,	1 089	1 076	
josta ulkomailla	120	99	
Kannattavuus: Hyvin tyydyttävä			
Osuus konsernin liikevaihdosta	32 %	32 %	

Oriola on terveydenhuollon jakelija ja tukkuliike, jonka valikoima ja markkinointipalvelut kattavat laajasti koko terveydenhuollon. Lisäksi Oriolalla on hammashoitoalan teollista valmistusta ja kansainvälistä markkinointia. Tulosyksikkö Oriolaan kuuluvat Oriola Oy, Panfarma Oy, Kuulolaitakeskus Oy, Orion-yhtymä Oyj Medion, Orion-yhtymä Oyj Soredex, AS Oriola, Viro, SIA Oriola Riga, Latvia, UAB Oriola Vilnius, Liettua ja Soredex Inc., USA. Yhteistyökumppanien kautta Oriolan jakelutoiminta peittää tehokkaasti myös Ruotsin, Norjan ja Tanskan markkinat.

Oriolan laskutus vuonna 1997 kasvoi 4,3 % ja oli 2,9 miljardia markkaa. Eniten kasvoivat Jakelupalvelut-

yksikkö, Ulkomaan tukkukauppa -yksikkö Baltiassa, Reformi-Keskus, Prolab, Medion ja Soredex. Oriolan liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 7,1 %. Liiketulos oli edellisvuotisen tasolla ja budjetin mukainen.

Jakelu- ja tukkukauppa-sektori

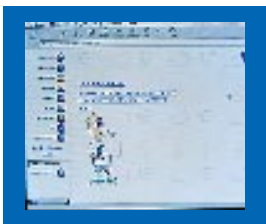
Jakelu- ja tukkukauppa-sektorin liikevaihto oli 938 milj. markkaa ja se kasvoi 7,2 %. Oriolan osuus Suomen lääkejakelesta oli 36 %.

Jakelupalvelut-yksikkö tarjoaa peruspalveluina kotimaisille sekä kansainvälisille lääke- ja terveydenhuoltoalan yrityksille täydelliset maahantuonti-, varastointi- ja jakelupalvelut. Jakelupalvelut tarjoaa lisäksi monipuolisia lisäpalveluja, kuten telemarkkinointi- ja tietopalveluja. Jakelupalvelut edustaa 65:ttä kansainvälistä lääkevalmistajaa. Uusina päämiehinä Oriolan kanssa ovat solmineet jakelusopimuksen lääkeyhtiöt Zeneca Pharmaceuticals, Janssen-Cilag Oy, Hoechst Marion Roussel Oy, Amgen, Unipath Scandinavia Ab, Baxter Oy Immuno, Sabora pharma Oy, Lövens Vet, Algol Vet ja Scanvet.

Tukkukauppa-yksikkö tuo maahan, myy ja markkinoi lääke- ja rohdosvalmisteita, tekno-kemian tuotteita sekä yleisiä käyttö- ja kulutustavaroita apteekkeille, sairaala-apteekkeille, eläinlääkäreille ja muille terveydenhuoltoalan ammattihenkilöille. Merkkituotteista Lysi-kalanmaksajäily sekä Ginsana menestyivät hyvin.

Oriola hyödyntää automaatiota ja informaatiotekniikkaa tehokkaasti. Uusi internet-pohjainen tieto- ja tilausjärjestelmä "Oskari" parantaa ja laajentaa Oriolan asiakaspalvelua. Uudet keräilyautomaatit nopeuttavat tilausten toimitusta ja vähentävät myös toimitusvirheitä kaikissa Oriolan jakelukeskuksissa.

Ulkomaan tukkukauppa tarjoaa päämiehilleen terveydenhuoltoalan varastointi- ja jakelujärjestelmät täydessä laajuudessaan Virossa, Latviassa ja Liettuassa. Myönteisimmin on kehittynyt toiminta Liettuassa.

Panfarma tuottaa kansainväliselle lääketieteellisyydelle markkinointi-, rekisteröinti- ja muita hallinnollisia palveluja. Panfarman suurimpia yhteistyökumppaneita ovat Boehringer Ingelheim GmbH, Warner Lambert

Nordic AB ja Allergologisk Laboratorium A/S. Vuoden 1997 aikana aloitettiin yhteistyö tanskalaisen Chr. Hansen BioSystems A/S:n sekä amerikkalaisen Amgenin kanssa. Panfarma toimii myös kaikissa Baltian maissa.

Reformi-Keskus markkinoi ja myy laajaa valikoimaa luontaistuotteita sekä terveystuotteita elintarvikkeita kaikkien tärkeimpien myyntikanavien kautta. Reformi-Keskus edustaa Suomessa monia tunnettuja eurooppalaisia luontaistuotteita, mutta sillä on myös useita omia merkkituotteita, kuten Pansuola, Dexal ja Femisoija.

Pansuola-mineraalisuolan vähittäis- ja teollisuusmyynti kehittyi hyvin kotimaassa. Lisäksi Pansuolaa viedään Ruotsiin, Baltiaan, Iso-Britanniaan, Singaporeen, Japaniin ja Israeliin. Yhdysvalloissa Pansuola on maan laajuisesti markkinoilla apteekkien kautta tuotenimellä Cardia Salt ja sitä valmistaa lisenssillä Ambi Inc. Reformi-Keskus vahvisti markkina-asemaansa Suomessa ja Baltian maissa.

Silmän taittovirheen korjausleikkaus Excimer-laserilla käy nopeasti: toimenpide kestää puolesta minuutista minuuttiin.

Laite- ja tarvikesektori

Sairaalaväline markkinoi terveydenhuollossa käytettäviä tutkimus-, toimenpide- ja hoitotarvikkeita sekä laitteita, kirurgisia instrumentteja ja implantteja. Uutena tuotealueena aloitettiin Procter & Gamblen valmistamien inkontinenssituotteiden myynti.

Intraokulaarilinsien, haavan- ja perushoidon tuotteiden, leikkauksineiden ja intubaatiotuotteiden myynti kas-

voi markkinoita nopeammin. Ilahduttavaa oli kotimaisten hoitotarvikkeiden merkittävä kasvu. Liki-, kauko- ja hajataitteisuuden korjaamiseksi uuden sukupolven Nidek Excimer -silmäleikkauksilaseja toimitettiin kahdelle asiakkaalle. Sairaalaväline kasvatti markkinaosuuttaan Suomessa ja Baltian maissa.

Prolab markkinoi analyysi- ja laboratorio-laitteita, laboratoriotarvikkeita, kemikaaleja ja reagensseja biotieteiden ja kemian tutkimukseen ja rutiinianalytiikkaan sekä diagnostisia tuotteita sairaala- ja kotihoitoon.

Boehringer Mannheimin analyysijärjestelmät menestyivät hyvin ja vahvistivat asemiaan markkinoilla.

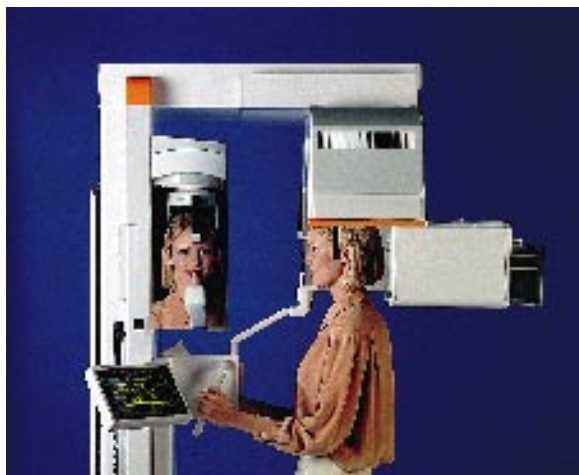
Tuoteohjelmaa täydennettiin saksalaisen Analytik Jena GmbH:n analyysilaitteohjelmalla, saksalaisen STIP Siepmann und Teutscher GmbH:n on-line-jätevesianalysaattoreilla sekä ranskalaisen BioMerieux SA:n laitteilla ja reagensseilla teollisuuden mikrobiologiseen laadunvalvontaan.

Kuulolaitekeskus ja Apuväline Oriola markkinoivat kuulo-, näkö- ja puhevammaisten sekä liikku-
misen apuvälineitä ja lisäksi kuulon- ja korvantutkimuslaitteita. Yksikkö kasvatti markkinaosuuttaan selvästi. Porrastimien, manuaali- ja sähköpyörätuolien myynti kasvoi tuntuvasti. Myös kuulon- ja korvantutkimuslaitteiden menekki kehittyi myönteisesti.

Medion markkinoi terveydenhuollolle lääketieteellisiä kuvantamis- ja sädehoitolaiteita sekä teollisuudelle infrapuna- ja aineenkosulaitteita.

Medion vahvisti yhteistyötään Philips Medical Systemsin kanssa ja lisäsi markkinaosuuttaan kuvantamislaitteissa. Joulukuussa tehdyllä kaupalla NDT-Myynti Oy:n ainetta rikkomattomien testauslaitteiden liiketoiminta siirtyi Medionille 1.1.1998 alkaen.

Graafinen osasto markkinoi DuPontin graafisia materiaaleja ja laitteita. Panostus digitaalitekniikkaan jatkui samalla kun Cromalin-värivedostus ja Cyrel-fleksopainolevyt kasvattivat markkinaosuuttaan.

Soredexin kehittämää ja valmistamia Cranex-monisuuntatomografilaitteita viedään useisiin maihin eri puolille maailmaa.

Oriola Oy
Hammasväline oli kovenevasta kilpailutilanteesta huolimatta edelleen Suomen johtava hammas-
tarvikeliike. Hammasvälineen monipuolinen palveluosaaminen, laadukas ja kattava tuotesortimentti kaikissa hammas-
hoidon tuoteryhmissä, oma huoltoverkosto sekä asiakaslähtöinen toiminta ovat edelleen menestyksen perusta.

Hammasvälineen ensimmäisenä hammas-
tarvikekaupassa lanseeraaman internet-tiedonvälitystä hyödyntävän informaatio- ja -tilausjärjestelmän käyttö laajeni merkittävästi tarjoten asiakkaille täysin uusia palvelumuotoja. Hammasväline lisäsi aktiviteettejaan myös kaikissa Baltian maissa.

Teollisuussektori

Soredex kehittää, valmistaa ja markkinoi hammasröntgenlaitteita sekä Finndent-potilastuoleja ja hoitoyksiköitä. Röntgentuotteisiin kuuluvat Cranex-panoraamaröntgenlaitteet, Cranex TOME- ja Scanora-monisuuntatomografilaitteet pään alueen kuvauksiin ja digitaalinen Digora-röntgenkuvantamisjärjestelmä. Digoran myynti kehittyi hyvin. Viennin osuus Soredexin myynnistä on yli 98 %. Päämarkkina-alueita olivat USA, Saksa, muu Länsi-Eurooppa, Korea ja Venäjä.

Vuoden 1998 näkymät

Oriolan liikevaihdon odotetaan kasvavan merkittävästi jakelulaskutuksen lisääntymisen myötä. Liiketuloksen odotetaan kasvavan jonkin verran.

ORION DIAGNOSTICA

Mmk	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto	195	191	+ 2,0 %
Vienti ja ulkomaiset tytäryhtiöt – ed. osuus liikevaihdosta	153 78,4 %	146 76,5 %	+ 4,6 %
Vienti Suomesta	90	85	+ 6,4 %
Tutkimus- ja tk-menot	17	17	- 1,8 %
Liikevoitto	12	18	- 36,5 %
Investoinnit	17	8	
Henkilöstö, josta ulkomailla	376 63	376 65	
Kannattavuus: Välttävä			
Osuus konsernin liikevaihdosta	4 %	4 %	

Orion Diagnostica on biolääketieteen tutkimusta hyödyntävä yksikkö, joka kehittää, valmistaa ja markkinoi taudinmääritystestejä ja testisysteemejä. Toiminnan painopiste on spesifisissä proteiinimäärityksissä, infektioautodiagnostiikassa sekä erilaisissa hormonien ja luumerkkiaineiden määrityksissä.

Tulosyksikköön kuuluvat kotimaassa toimiva Orion-yhtymä Oyj Orion Diagnostica sekä tytäryhtiöt Pohjoismaissa.

Amerikkalaisen Princeton BioMeditech Inc:n (PBM) kanssa solmittiin vuoden 1998 alussa alustava sopimus USA:n tytäryhtiön liike-toiminnan myymisestä PBM:n perustamalle uudelle yhtiölle, LifeSign L.L.C:lle. LifeSign toimii jatkossa Orion Diagnostican tuotteiden jakelijana USA:ssa ja Meksikossa. Orion Diagnostica jatkaa PBM:n huume-testien jakelijana Pohjoismaissa, Baltiassa, Tšekissä, Slovakiassa ja Unkarissa. Lisäksi sovittiin pikatestien tuotekehitysyhteistyöstä, jossa PBM:n pikatestiteknologiaan yhdistetään Orion Diagnostican reagenssiosaaminen.

Kokonaismarkkinatilanne jatkui vaikeana Orion Diagnostican keskeisillä markkina-alueilla terveydenhuollon yleisten kustannussäästötoimenpiteiden takia. Diagnostiikan merkitys terveydenhuollon koko-

naistehokkuutta parantavana osatekijänä alkaa kuitenkin jälleen korostua.

Orion Diagnostican liikevaihto kasvoi 2 % ja jäi jälkeen suunnitellusta. Kannattavuus heikkeni edellisvuotisesta edustusmerkkien menetyksen seurauksena ja yksikössä aloitettiin toimenpiteet kannattavuuden kohentamiseksi.

Painopistetuotteiden, kuten Uricult® -virtsatie-infektio-testin, C-reaktiivisen proteiinin (CRP) määrittämismenetelmien, luumerkkiaineiden, Pyloriset® -testien sekä hygienia-testien menekin kuitenkin kasvoi. Ulkomaantoiminnan osuus liikevaihdosta oli 80 %. Tärkeimmät markkina-alueet olivat Pohjoismaat, Keski-Eurooppa, USA ja Japani.

Kotimaassa Orion Diagnostican tuotteiden myynti laski edellisvuodesta. Tämä johtui pääasiassa asiakkaiden siirtymisestä perinteisten RIA-tuotteiden testaukseen täysautomaattisiin järjestelmiin. Loppuvuodesta lanseerattiin uusi huume-testiperhe Pohjoismaiden markkinoille. Pohjoismaisten tytäryhtiöiden liikevaihto laski kokonaisuutena ja ne jäivät tavoitteistaan. Kiinassa aloitettiin hormonitestien osavalmistusyhteistyö.

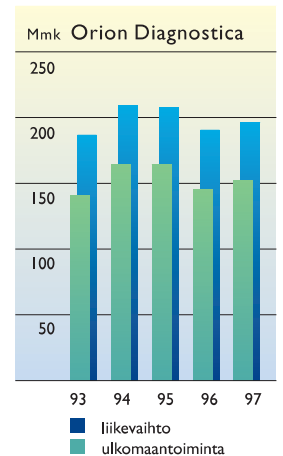
Tuotekehityksen painopistealueina ovat olleet

Helicobacter pylori -testit, luometabilia sekä uudet erikoismerkkiaineet. Uuden, CRP:n mittaamiseksi kokoverestä tarkoitettua QuikRead® -järjestelmän kehitystyö saatettiin päätökseen. Uusi järjestelmä on helppokäyttöisempi ja nopeampi kuin vanha QuikRead 3 ja soveltuu laajemmille markkinoille. Vuoden aikana tuotiin markkinoille reumafaktorin kvantitatiiviseen määrittämiseen tarkoitettu

Turbox® RF-PAIA sekä Gastroset® PGI -testi, joka määrittää verestä pepsinogeeni-proteinsyynin määrän.

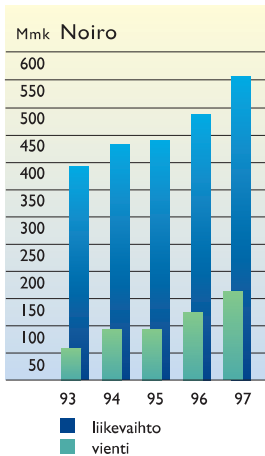
Vuoden 1998 näkymät

Orion Diagnostican liikevaihto pienenee USA:n tytäryhtiön toiminnan päättymisen seurauksena. Liiketuloksen sitä vastoin odotetaan parantuvan.

Uusi QuikRead on entistä nopeampi kvantitatiivinen menetelmä CRP:n määrittämiseksi kokoverestä. Laitetta on helppo käyttää ja se antaa tulokset alle neljässä minuutissa.

NOIRO

Lumene® Lifting on Noiron keväällä 1998 lanseeraama kosmetiikkasarja ikääntyvän ihon hoitoon.

Mmk	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto	554	483	+ 14,5 %
Vienti Suomesta	162	120	+ 35,4 %
– ed. osuus liikevaihdosta	29,1 %	24,5 %	
Liikevoitto	55	39	+ 42,1 %
Investoinnit	22	16	
Henkilöstö	730	681	
Kannattavuus: Hyvin tyydyttävä			
Osuus konsernin liikevaihdosta	12 %	11 %	

Noiro valmistaa, tuo maahan ja markkinoi tekno-kemian alan päivittäistuotteita, kosmetiikkaa, kampaamotuotteita, sairaalahygieniatuotteita sekä laitosa- ja teollisuushygieniatuotteita.

Noiro kehittää omia vahvoja merkkituotteitaan kotimaan ja lähialueiden vaatimusten mukaisesti. Omien tuotemerkkien osuus Noiron liikevaihdosta oli lähes 80 %. Valikoimaa täydentävät kansainväliset edustustuotteet.

Suomen tekno-kemian markkinoilla kokonais-myynti kasvoi edellisvuotista enemmän. Noiron markkinaosuus vahvistui ja myönteisimmin kehittyi

kosmetiikan myynti. Noiro on työskennellyt viime vuosina tavoitteellisesti lujittaakseen asemaansa etenkin Venäjän, Baltian ja Puolan kasvavilla kosmetiikka- ja hygieniamarkkinoilla.

Uudet vientisaavutukset ovat viime vuosina ta-saisesti kasvattaneet Noiron liikevaihtoa, joka kasvoi suunniteltua enemmän. Liiketuloksessakin päästiin nyt merkittävään, budjetoitua parempaan kasvuun.

Päivittäistuotteet

Päivittäistuotteissa pääpaino oli omissa tuotemer-keissä Herbina®, Fii®, Anytime® ja Erisan®. Noiron edustukseen kuuluvan Wella® hiuskosmetiikan myyn-ti kasvoi merkittävästi. Herbina tuotteiden vienti jatkui entisellä tasolla.

Kosmetiikka ja kampaamotuotteet

Noiron omaa tuotekehitystä edustava ja tunnetuin tuote, Lumene® kosmetiikkasarja vahvisti johtavaa asemaansa kotimarkkinoilla. Myös Lumene tuotteiden vienti kasvoi merkittävästi.

Noiro edustaa lisäksi selektiivisen kosmetiikan kansainvälisiä merkkejä kuten Juvena®, Piz Buin® ja Babor®. Näiden, samoin kuin Nanoel® kosmetiikka-sarjan myynti kasvoi merkittävästi. Noiron apteekki-jakeluun kehittämä Favora® ihonhoitosarja on saavuttamassa asemaansa.

Kansainvälisesti tunnettujen, Noiron edustami-en Wella ja Kadus® kampaamotuotemerkkien myynti kehittyi myönteisesti. Omaa tuotekehitystä olevan Cutrin® kampaamotuotesarjan myynti kotimaahan ja vienti Skandinavian ja Baltian maihin kasvoi.

Laitos- ja teollisuustuotteet

Suurtaloushygieniatuotteiden markkinat kasvoivat Suomessa vain vähän. Erisan sairaalahygieniatuot-teiden ja Farnos teollisuushygieniatuotteiden kuten myös Kemiansalvan siivousaineiden ja -välineiden sekä Karkone Oy:n laitossiivouskoneiden myynti noudatti markkinoiden verkkaista kasvutahtia.

Vuoden 1998 näkymät

Viennin suotuisat odotukset mahdollistavat liikevaihdon kasvun. Liiketuloksen odotetaan myös kasvavan.

NORMET

Normet kehittää, valmistaa ja markkinoi kaivannaisteollisuudessa, kalliorakentamisessa ja puunkorjuun mekanoisoinnissa tarvittavia ajoneuvoja ja laitteita sekä keskiraskaita materiaalinkäsittelytrukkeja.

Normetin liikevaihto ja liikevoitto kasvoivat edellisestä vuodesta lähes suunnitellusti. Ulkomaantoiminnan osuus liikevaihdosta välillinen vienti mukaanluettuna oli yli 90 %.

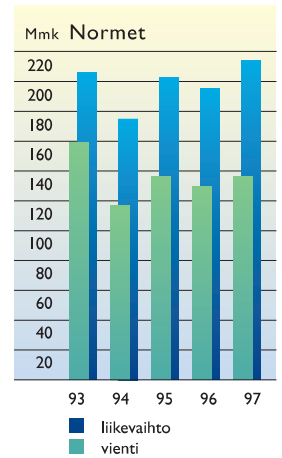
Kaivannaisteollisuuden investoinnit lisääntyivät edellisvuodesta ja myös Normetin kaivoskoneiden myynti kasvoi. Kalliorakentamisen kysyntä kokonaisuutena heikkeni, mikä heijastui myös Normetin myyntiin. Porauslaitealustojen myynti kasvoi hieman edellisvuodesta. Myös puunkorjuun kuormaus- ja kuljetuslaitteiden vientimyynti kasvoi.

Keväällä 1997 Normet osti Oy Meclift Ltd:ltä keskiraskaan nostomasto- ja kurottajatruckisarjan kaikki tuoteoikeudet.

Mmk	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto	204	185	+ 10,2 %
Vienti Suomesta	131	125	+ 5,0 %
– ed. osuus liikevaihdosta	64,5 %	67,4 %	
Liikevoitto	29	25	+ 12,9 %
Investoinnit	10	26	
Henkilöstö	284	274	
Kannattavuus: Hyvin tyydyttävä			
Osuus konsernin liikevaihdosta	4 %	4 %	

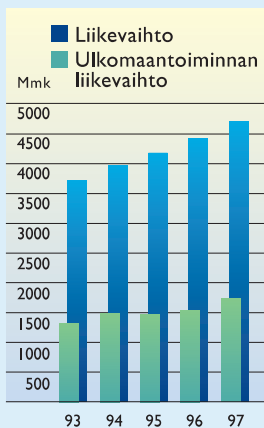
Vuoden 1998 näkymät

Alkaneena vuonna Normet panostaa erityisesti uusin tuoteryhmien ja markkina-alueiden myynninedistämistöimiin. Sekä liikevaihdon että liiketuloksen ennakoidaan lievästi kasvavan.

Normetin toimittama uusi käyttäjäturvallinen ruiskubetonointikone tukemassa kaivostunnelia Outokumpu Mining Oy:n Pyhäsalmen kaivoksessa yli kilometrin syvyydessä maan alla.

ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Liikevaihto

KONSERNI

Orion-konsernin liikevaihto vuonna 1997 oli 4.695 Mmk (4.382 Mmk)* ja se kasvoi 7,1 % (5,7 %) edellisvuoteen verrattuna. Liikevaihto Suomessa kasvoi 2,8 % (5,5 %) ja ulkomaantoiminnan liikevaihto kasvoi 15,5 % (5,8 %). Ulkomaantoiminnan lisäyksestä viidennes johtui valuuttakurssimuutoksista.

Ulkomaantoiminnan (vienti Suomesta ja ulkomaiset tytäryhtiöt) liikevaihto oli 1.726 Mmk (1.495 Mmk) eli 36,8 % (34,1 %) konsernin liikevaihdosta. Tärkeimmät markkina-alueet olivat Skandinavia, muu Länsi-Eurooppa ja USA.

Orion lääketieteellisuuden liikevaihdon kasvu oli 5,2 % (4,3 %). Suomen lääkemarkkinoiden, ml. eläinlääkkeet, kokonaiskasvu oli 5,6 % (9,0 %). Konsernin lääketieteellisuuden kotimaan liikevaihto pieneni 1,7 %. Markkinaosuus oli 22,7 % ja se laski noin 2 %-yksikköä, mikä johtui hintakilpailusta ja tuotemenetyksistä. Lääkemarkkinoiden kasvu johtui edelleen pääosin uusien, entistä kalliimpien, lähinnä ulkomaisten lääkkeiden tulosta markkinoille.

Lääketeollisuuden ulkomaantoiminnan liikevaihto kasvoi 14,7 % (5,0 %) ja sen osuus koko lääketieteellisyydestä oli 46,2 %. Myynnin kehitys oli suotuisaa Tanskassa, Iso-Britanniassa, Japanissa ja Pohjois-Amerikassa. Parkinsonin taudin lääkkeen Eldeprylin myynti aleni hintakilpailun johdosta noin 25 % edellisvuotisesta. Rintasyöpälääke Farestonin myynti Japaniin kasvoi merkittävästi ja USA:n myynti käynnistyi joulukuussa. Hormonikorvaushoitotuotteiden, eläinrauhotteiden ja Fermionin lääkekaaka-aineiden vienti jatkoi hyvää kehitystä.

Lääketeollisuuden ulkomaantoiminnan liikevaihtoon on sisällytetty Parkinsonin taudin lääkkeen entakaponin, tavaramerkeiltään Comtess ja Comtan, markkinointisopimuksen nojalla Novartis Pharma AG:ltä saatu suoritus 10 Mmk, joka perustuu valmisteen EU-myyntilupahakemuksen jättämiseen. Samoin liikevaihto sisältää Schering-Plough Corporationilta Fareston-valmisteen USA:n myyntiluvan myöntämiseen ja lanseeraukseen liittyvän 22 Mmk:n suorituksen.

Oriolan liikevaihdon kasvu hidastui voimakkaiden kasvuvuosien jälkeen. Oriolan laskutus oli 2.862 Mmk, kasvu 4,3 % (6,5 %). Ulkomaan tukkukaupassa oli kehitys myönteistä Liettuassa.

Orion Diagnostican liikevaihto kehittyi hitaasti eräiden edustusmenetysten johdosta.

Noiron kehitys oli suotuisaa Lumene-kosme-

tiikan hyvän vientimenestyksen johdosta. Lisäksi kotimaassa kehitys oli tyydyttävä.

Normetin kehitys jatkui vahvana erityisesti kaivosalan tuotteiden johdosta.

Tulosityksiköistä Noiron ja Normetin liikevaihdon kasvu oli merkittävästi yli konsernin keskimääräisen kasvun. Orion-konsernin liikevaihdon sekä ulkomaantoiminnan kehitys toimialoittain, tulosityksiköittäin ja markkina-alueittain sekä liikevoiton kehitys toimialoittain ja tulosityksiköittäin käyvät ilmi seuraavan sivun taulukosta.

EMOYHTIÖ

Konsernin emoyhtiön Orion-yhtymä Oyj:n liikevaihto oli 2.961 Mmk (2.767 Mmk) ja se kasvoi 7,0 % (4,7 %).

Tulos

KONSERNI

Orion-konsernin liikevoitto oli 85 Mmk edellisvuotta suurempi. Liikevoiton paranemiseen vaikuttivat varsinaisen operatiivisen toiminnan ohella osakkeiden myyntivoitot 22 Mmk, jotka sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin. Nettorahoitustuotot olivat edellisvuoden tasolla. Tulos kokonaisuudessaan muodostui hyvin tyydyttäväksi.

Liikevoitto oli 717 Mmk (632 Mmk) ja se kasvoi 13,4 % (6,0 %). Konsernin tulosityksiköistä Orion lääketieteellisyys, Noiro ja Normet paransivat liiketulosiaan. Orion lääketieteellisyydessä tulos parani humanivalmisteviennissä, Fermionissa sekä eläinlääkeyksikössä. Tulosityksiköiden kannattavuus oli hyvin tyydyttävällä tasolla lukuunottamatta Orion Diagnostican välttävää tasoa.

Konsernituloslaskelman nettorahoitustuotot olivat 110 Mmk (106 Mmk), josta varsinaisen rahoitustoiminnan nettotuottoja oli 62 Mmk (59 Mmk). Nettokorkotuotot olivat 10 Mmk pienemmät kuin edellisvuonna. Valuuttakurssivoitot vähennettyinä kurssitappioilla olivat 5 Mmk edellisvuotista suotuisimmat. Rahoitusomaisuusarvopapereista syntyneet nettotuotot osingot mukaan lukien olivat 8 Mmk edellisvuotista suuremmat.

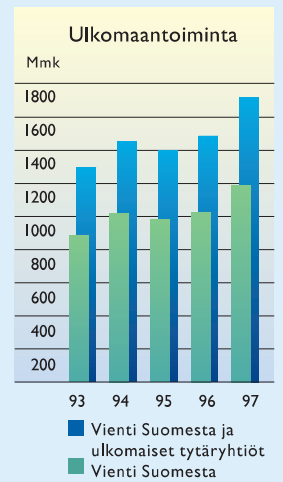
Rahoitustuottoihin ei sisällynyt kertaluonteisia tuottoeräiä (9 Mmk tuotekehityslainojen korkojen tuloutus edellisvuonna). Osakkuusyhtiöiden vaikutus rahoitustuottoihin oli 48 Mmk (38 Mmk).

Konsernin voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja oli 827 Mmk (738 Mmk) ja se kasvoi 12,0 % (10,3 %).

* Sulussa olevat luvut ovat vuodelta 1996 lukuja. Liikevaihdon laskentakäytäntö on muutettu vastaamaan EU:n 4. direktiivin mukaista liikevaihdon määrittelyä. Myös vertailuvuoden tiedot on muutettu vastaavasti. Muutosprosentit on laskettu julkistettuja lukuja tarkemmista luvuista.

Liikevaihto ja ulkomaantoiminta toimialoittain ja tulosyksiköittäin

	1997		1996		Liike- vaihdon muutos vuodesta 1996 %	Ulkomaan- toiminnan muutos vuodesta 1996 %
	Liike- vaihto Mmk	Ulkomaan- toiminta Mmk	Liike- vaihto Mmk	Ulkomaan- toiminta Mmk		
TERVEYDENHUOLTO						
Orion lääketieteollisyys	2 308	1 067	2 193	930	+ 5,2 %	+ 14,7 %
- kotimaan toiminta	1 241		1 263		- 1,7 %	
- ulkomaan toiminta		1 067		930		+ 14,7 %
Oriola	1 533	218	1 432	177	+ 7,1 %	+ 23,5 %
Orion Diagnostica	195	153	191	146	+ 2,0 %	+ 4,6 %
Terveysthuolto yhteensä	3 949	1 431	3 723	1 251	+ 6,1 %	+ 14,4 %
TEKNOKEMIA						
Noiro	554	161	483	119	+ 14,5 %	+ 35,8 %
KONEPAJATEOLLISUUS						
Normet	204	132	185	125	+ 10,2 %	+ 5,5 %
Yhteensä	4 695	1 726	4 382	1 495	+ 7,1 %	+ 15,5 %

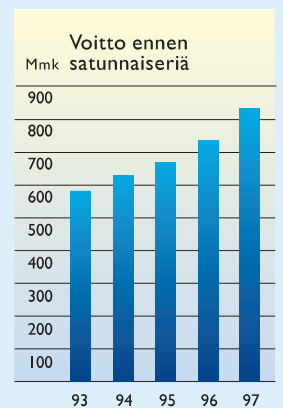

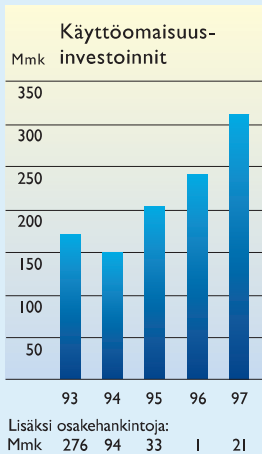
Ulkomaantoiminta markkina-alueittain

	1997		1996		Muutos vuodesta 1996 %
	Mmk	Osuus-%	Mmk	Osuus-%	
Skandinavia	337	19,5	334	22,4	+ 0,9 %
Muu Eurooppa	907	52,6	794	53,1	+ 14,3 %
Pohjois-Amerikka	255	14,8	187	12,5	+ 36,2 %
Muut maat	227	13,1	180	12,1	+ 26,3 %
Yhteensä	1 726	100,0	1 495	100,0	+ 15,5 %

Liikevoitto toimialoittain ja tulosyksiköittäin

	1997		1996		Muutos vuodesta 1996 %
	Mmk	Osuus-%	Mmk	Osuus-%	
TERVEYDENHUOLTO					
Orion lääketieteollisyys	465	64,8	426	67,4	+ 9,2 %
Oriola	142	19,9	143	22,6	- 0,2 %
Orion Diagnostica	12	1,6	18	2,9	- 36,5 %
Terveysthuolto yhteensä	619	86,3	587	92,9	+ 5,5 %
TEKNOKEMIA					
Noiro	55	7,7	39	6,1	+ 42,1 %
KONEPAJATEOLLISUUS					
Normet	29	4,0	25	4,0	+ 12,9 %
KONSERNIERÄT	14	2,0	- 19	- 3,0	
Yhteensä	717	100,0	632	100,0	+ 13,4 %

Tilikauden verot olivat 272 Mmk (246 Mmk). Tulos osaketta kohden oli 7,95 mk sen oltua edellisenä vuonna osakeantioikaistuna 7,01 mk. Kasvuksi muodostui 13,4 %. Oma pääoma osaketta kohden oli 61,76 mk (osakeantioikaistuna 56,36 mk).
Konsernin sijoitetun pääoman tuotto ennen satunnaiseriä ja veroja oli 17,5 % (16,5 %). Oman pääoman tuotto verojen jälkeen oli 13,4 % (13,0 %).

Rahoitus

KONSERNI

Konsernin vakavaraisuus ja maksuvalmius oli hyvä. Konsernin investoinnit katettiin likvideistä varoista. Korollista vierasta pääomaa lyhennettiin 191 Mmk:lla, josta valtaosa oli eläkelainoja. Likvidien varojen määrä oli lähes samalla tasolla kuin edellisen vuoden lopulla.

Konsernin rahamarkkinastrategiana on likviditeettiaseman turvaamisen ohella ylläpitää mahdollisimman neutraalia korko-, valuutta-, sijoitus- ja vastapuoliportfoliota. Konsernin rahavarat oli sijoitettu tämän mukaisesti ensiluokkaisten vastapuolien liikkeellelaskemiin rahamarkkinainstrumentteihin ja joukkovelkakirjalainoihin. Kokonaisuuteen nähden vähäisiä määriä oli sijoitettuna sekä kotimaisiin että ulkomaisiin pörssiosakkeisiin ja sijoitusrahastoihin.

Konsernin tuonnin valuuttamääräiset rahavirrat olivat jonkin verran suuremmat kuin vastaavat viennin valuuttavirrat. Avoimet positiot on suojattu konsernitason johdannaisia ei käytetä spekulatiivisessa mielessä, vaan ainoastaan vähentämään niitä riskejä, joita valuutat ja korkoinstrumentit tuovat mukanaan.

Konsernitaseen 31.12.1997 mukaan vieras pääoma oli 1.038 Mmk (1.074 Mmk), josta korollista oli 278 Mmk (469 Mmk). Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman osuus koko korollisesta vieraasta pääomasta oli 5,1 % (5,1 %).

Konsernin vakavaraisuutta osoittava tunnusluku, omavaraisuusaste, kasvoi ja oli tilikauden lopussa 75,8 % (72,7 %). Nettovelkaisuutta kuvaava tunnusluku gearing oli -28,1 % (-27,4 %). Tunnuslukuja laskettaessa on omaan pääomaan luettu tilinpäätössiirtojen kertymä vähennettynä lykätyllä verovelalla.

Konsernin omistamien julkisesti noteerattujen käyttöomaisuusosakkeiden markkina-arvo, ilman omia osakkeita, oli tilinpäätöshetkellä 1.058 Mmk (948 Mmk) kirjanpitoarvon ollessa 484 Mmk (462 Mmk).

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit vuonna 1997 olivat 333 Mmk (243 Mmk), mikä oli 7,1 % (5,5 %) konsernin liikevaihdosta.

Investoinnit jakautuivat seuraavasti:

(Mmk)	1997	1996
Maa-alueet	10	6
Rakennukset	59	55
Koneet ja kalusto	160	149
Osakkeet	21	1
Muu käyttöomaisuus	83	32
Yhteensä	333	243

Bruttoinvestoinnit ilman osakeinvestointeja olivat 312 Mmk (241 Mmk) eli 6,6 % (5,5 %) liikevaihdosta. Tulosityksiköittäin bruttoinvestoinnit jakautuivat seuraavasti:

(Mmk)	1997	1996
Orion lääketeollisuus	195	162
Oriola	55	22
Orion Diagnostica	17	9
Noiro	22	16
Normet	10	26
Keskushallinto	34	8
Yhteensä	333	243

Orion lääketeollisuuden suurin yksittäinen investointi oli loppuun saatettu entakaponin raaka-aineen valmistus- ja jälkikäsitteily-yksikkö sekä uusi säiliö-alue Hangossa. Lisäksi käynnistettiin tablettipakkauksen uudistamisinvestointi Espoossa sekä hankittiin tuoteoikeuksia Saksan tytäryhtiölle. Oriolan investointeihin sisältyy Espoon varaston laajennus sekä jakelun varastoautomaatiojärjestelmä. Orion Diagnostican investointeihin sisältyvät Turun tehtaan laajennus sekä aloitettu investointi uuteen tuotantolinjaan Espoossa. Noiron investoinnit kohdistuivat Espoon tehtaan perusparannukseen sekä koneisiin ja kalustoon. Keskushallinnon investoinnit kohdistuivat pääosin maa-aluehankintaan sekä Tamron osakkeisiin.

Konsernin yrityshankinnat ja rakenne

Orion Pharma GmbH osti toukokuussa Nycomed Arzneimittel GmbH:lta lähinnä astman hoitoon tarkoitettujen tuotteiden tuotoikeudet täydentämään tuotevalikoimaansa. Kaupan kohteena olleiden tuotteiden liikevaihto Saksassa oli vuonna 1996 noin 9 miljoonaa DEM. Tilikauden päättymisen jälkeen helmikuussa 1998 Orion-yhtymä Oyj Orion lääketieteellisyys osti 50 % Oy Pharmacal Ab:n osakekannasta Schering AG:ltä omistettuaan jo aiemmin toisen puoliskon. Suomessa toimivan lääkeyhtiö Pharmacalin liikevaihto vuonna 1997 oli 25 Mmk ja henkilökunta 34. Tilikauden päättymisen jälkeen tammikuussa 1998 Orion-yhtymä Oyj Medion osti aineenkoestuslaitteisiin erikoistuneen NDT-Myynti Kaj Mervasto Oy:n liiketoiminnan. Helmikuussa 1998 Orion Diagnostica Inc. sopi alustavasti tuotteidensa USA:n markkinoinnin uudelleenjärjestelyn yhteydessä liiketoimintansa myymisestä amerikkalaiselle LifeSign L.L.C.:lle. Orion-yhtymä Oyj Normet osti huhtikuussa Oy Meclift Ltd:ltä satama- ja terminalitruckien tuotoikeudet.

Orion-yhtymä Oyj toimii myös Tsekinmaalla Prahassa sijaitsevan sivuliikkeen kautta nimellä Orion Corporation Orion Diagnostica.

Henkilöstö

Orion-konsernin keskimääräinen henkilöstömäärä vuonna 1997 oli 5.322. Orion-konsernin henkilöstömäärä lisääntyi edellisvuotisesta 78 henkilöä eli 1,5 %. Henkilömäärien laskenta on suoritettu myös vertailuvuoden osalta Kirjanpitolaatukunnan ohjeen mukaisesti. Palkkakulut luontoisetuineen olivat Orion-konsernissa 806 Mmk ja ne kasvoivat 4,1 % edellisvuodesta. Orion-yhtymä Oyj:n henkilöstömäärä lisääntyi 74 henkilöä eli 1,9 %. Henkilöstöstä oli naisia 58 % ja miehiä 42 %.

Konsernin henkilöstöjakauma:

	1997	%	1996	%
Emoyhtiö,				
Orion-yhtymä Oyj	3 984	74,9	3 910	74,6
Tytäryhtiöt Suomessa	802	15,1	814	15,5
Yhteensä Suomessa	4 786	90,0	4 724	90,1
Tytäryhtiöt ulkomailla	536	10,0	520	9,9
Konserni yhteensä	5 322	100,0	5 244	100,0

Konsernin henkilöstöjakauma toimialoittain ja tulosyksiköittäin:

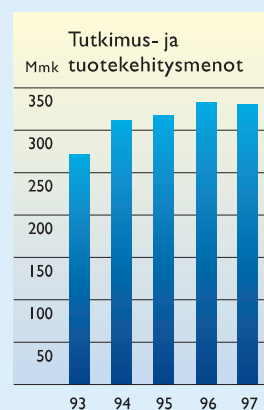
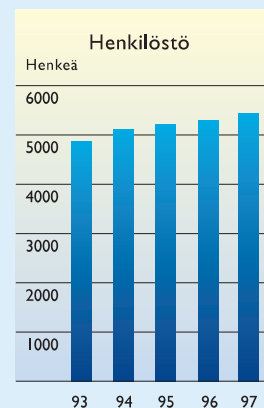
	1997	1996
TERVEYDENHUOLTO		
Orion lääketieteellisyys	2 818	2 809
Oriola	1 089	1 076
Orion Diagnostica	376	376
Terveystuote yhteensä	4 283	4 261
TEKNOKEMIA Noiro	730	681
KONEPAJATEOLLISUUS		
Normet	284	274
KESKUSHALLINTO	25	28
Yhteensä	5 322	5 244

Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin 21.4.1997 Juhani Aho alkuvuoden puheenjohtajana toimineen Tatu Miittisen tilalle. Hallintoneuvosto valitsi 23.4.1997 hallituksen puheenjohtajaksi hallituksen jäsenen Juhani Leikolan ja hallituksen uudeksi jäseneksi Eero Karvosen. Hallituksen puheenjohtajana ja jäsenenä 23.4.1997 asti toimi Asko Perisalo. Markku Talonen nimitettiin 15.6.1997 lähtien Orion-yhtymä Oyj:n toimitusjohtajaksi ja Orion-konsernin pääjohtajaksi sekä hallituksen jäseneksi. Toimitusjohtajan tehtäviä hoiti vuoden alusta 15.6.1997 asti Pauli Torkko.

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminta

Konsernin tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan menot ennen saatuja avustuksia ja markkinointisopimuslupaneilta saatuja kustannuskorvauksia olivat 332 Mmk (333 Mmk) eli 7,1 % (7,6 %) liikevaihdosta. Emoyhtiön osuus näistä menoista oli 321 Mmk (322 Mmk) eli 10,8 % (11,6 %) liikevaihdosta. Konsernin tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan menot alenivat 0,2 % (kasvoivat 5,0 %) prekliinisten tutkimusprojektien uudelleensuuntauksesta johtuen. Tutkimus- ja tuotekehityspanostus on keskeisessä asemassa turvattaessa konsernin kasvua, kansainvälistymistä ja kannattavuutta pitkällä tähtäyksellä. Tulosyksiköittäin tutkimus- ja tuotekehitysmenot vaihtelevat suuresti suhteessa liikevaihtoon. Ne olivat suurimmat Orion lääketieteellisyydessä ja Orion Diagnosticassa.

Toukokuun lopulla rintasyöpälääke Fareston sai myyntiluvan USA:ssa, jossa myynti Schering-Plough Corporationin toimesta käynnistyi joulukuussa. Tavaramerkeitään Comtess ja Comtan nimisen, parkinsonintaudin hoitoon tarkoitetun entakaponilääkkeen myyntilupahakemus jätettiin huhtikuussa EU:n komission alaiselle EMEA:lle sekä USA:n osalta FDA:lle helmikuussa 1998.

Deksmetomidiniä koskevat kliiniset tutkimukset ovat II-vaiheessa tarkennetun tutkimusohjelman mukaisesti. Tuotteen indikaatio siirrettiin tehohoidon aikaiseen sedaatioon. Sydämen vajaatoimintaan tarkoitetun, suonensisäisesti annosteltavan levosimendan-lääkkeen, tavaramerkiltään Simdax, III-vaiheen kliiniset tutkimukset etenivät suunnitellusti. Abbott Laboratories Inc:n kanssa solmittiin em. valmisteversiosta markkinointisopimus helmikuussa 1998.

Lääketieteellisen tutkimustoiminnan tukemiseen käytettiin yhteensä 1.108.000 markkaa omien säätiöiden kautta. Orion-yhtymän Tutkimussäätiö, jonka tarkoituksena on edistää ja tukea lääketieteen, kemian, farmasian ja ravintofysiologian aloilla tehtävää tutkimustyötä, jakoi apurahoja yhteensä 608.000 markkaa. Farmoksen Tutkimus- ja Tiedesäätiö, jonka tarkoituksena on niinkään edistää lääketieteellistä tutkimustyötä, jakoi apurahoja yhteensä 500.000 markkaa. Orion-yhtymä Oyj lahjoitti lisäksi lähinnä lääketieteelliseen tutkimustoimintaan 336.000 markkaa.

Vuoden 1998 näkymät

Suomen lääkemarkkinoiden kasvun ennakoidaan edelleen hidastuvan, mihin vaikuttavat uusitut lääkekorvaussäännökset. Jo markkinoilla olevista tuotteista merkittävimmät kasvuodotukset ovat Farestonissa, Divina-sarjassa sekä eläinrauhotteissa. Omien patenttituotteiden myyntitulot ml. markkinointisopimussuoritukset ovat sidoksissa rekisteröinti- ja lanseerausaikatauluihin ja siten vaikeasti ennakoitavissa. Parkinsonin taudin lääkkeen Eldeprylin myynti näyttää edelleen laskevan geneerisen kilpailun lisäauntyessä. Fermionin tuotteiden hintataso on myös laskussa.

Ottaen huomioon edellisten tekijöiden ohella myös lääketeollisuuden ulkopuolisten tulosyksiköiden lievästi parantuvat näkymät on koko Orion-konsernin osalta varauduttava hidastuvaan liikevaihdon kasvuun sekä tasaantuvaan operatiiviseen tulosekehitykseen. Konsernitulolaskelmassa toisaalta liikearvopoistot ja efektiiviset verot nykyrakenteilla pienenevät.

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan menoihin on suunniteltu panostettavaksi 365 Mmk. Suunnitellut käyttöomaisuusinvestoinnit ilman mahdollisia yritys- ja tuoteostoja sekä osakehankintoja ovat 300 Mmk.

Yhtiön muuttaminen julkiseksi osakeyhtiöksi ja yhtiöjärjestyksen muutos

Orion-yhtymä Oy:n 10.11.1997 pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti muuttaa yhtiön osakeyhtiöläin mukaiseksi julkiseksi osakeyhtiöksi ja tehdä yhtiöjärjestyksen tätä ja eräitä muita määräyksiä koskevia muutoksia. Tämän mukaisesti yhtiön toiminimi on Orion-yhtymä Oyj. Samalla yhtiöjärjestyksen otettiin lauseke, jonka nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi. Muut yhtiöjärjestyksen muutokset olivat lähinnä teknisisiä.

Orion-yhtymä Oyj:n osakepääoma ja osakkeet

Orion-yhtymä Oyj:n osakepääoma on 699,7 milj. markkaa ja osakkeen nimellisarvo 10 mk. Osakepääomaa korotettiin 11.12.1997 toimeenpannulla rahastoannilla 499,8 milj. markasta 699,7 milj. markkaan antamalla 10.589.522 uutta A-osaketta ja 9.402.372 uutta B-osaketta.

Uudet osakkeet oikeuttavat täyteen osinkoon 1.1.1997 alkaneelta tilikaudelta. Teknisistä syistä rahastoantiin liittyi kolmen A-osakkeen suunnattu anti Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläkesäätiölle. Osakeannin jälkeen 37.063.327 osaketta eli 53,0 % kuuluu sarjaan A ja 47,0 % eli 32.908.302 kuuluu sarjaan B. Osakepääoman korotus merkittiin kaupparekisteriin 11.12.1997.

Jokainen A-sarjan osake oikeuttaa yhtiökokouksissa äänestämään kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-sarjan osake yhdellä (1) äänellä. Sekä A-sarjan että B-sarjan osakkeet antavat osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Yhtiön vähimmäispääoma on 500,0 milj. markkaa ja enimmäispääoma 2.000,0 milj. markkaa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

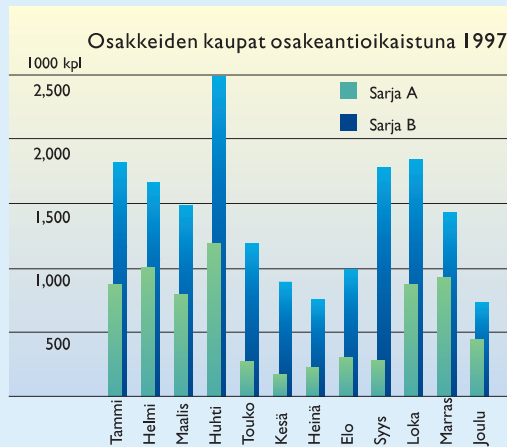
Orion-yhtymä Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi.

Orion-yhtymä Oyj:n hallituksella ei ole voimassa olevaa yhtiökokouksen valtuutusta osakepääoman korottamiseen, optio- tai vaihtovelkakirjalainan tai optio-oikeuksien liikkeeseen laskemiseen. Orion-yhtymä Oyj tai mikään sen tytäryhtiö ei ole aiemminkaan laskenut liikkeeseen optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Oriola Oy omistaa Orion-yhtymä Oy:n A-osakkeita 2.453.208 kpl, mikä vastaa 3,51 % osuutta osakepääomasta ja 6,34 % kokonaisäänimäärästä.

Noteeraukset ja vaihto

Orion-yhtymä Oy:n molemmat osakesarjat noteerataan Helsingin Pörssissä. Osakkeita vaihdettiin pörssissä tilikauden aikana osakeantioikaistuna yhteensä 24,5 milj. kappaletta vastaten 35,0 % osakepääomasta ja vaihtoarvoltaan 3.339,3 milj. markkaa. Osakeantioikaistuna vaihtuvuus oli osakelajeittain sarja A:sta 7.380.165 kpl eli 19,9 % ja sarja B:stä 17.112.774 kpl eli 52,0 %.

		1997	1996	1995	1994	1993
Osakepääoma yhteensä	Mmk	699,7	499,8	499,8	499,8	499,8
Sarja A	Mmk	370,6	264,7	264,7	264,7	264,7
Sarja B	Mmk	329,1	235,1	235,1	235,1	235,1
Osakeannit						
Rahastoanti	Mmk	(5:2)199,9	-	-	-	(5:2)142,8
Osakkeenomistajia		19 001	17 933	19 223	19 563	18 000

Osakkeenomistuksen jakautuminen osakasryhmittäin 31.1.1998

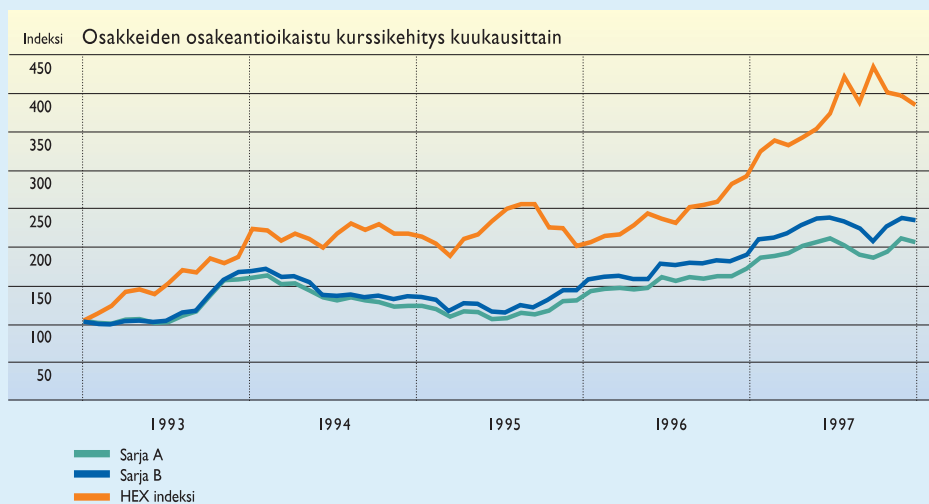
	Sarja A			Sarja B		
	osakkaita	% osakkaista	omistus-%	osakkaita	% osakkaista	omistus-%
Yksityishenkilöt	9 368	94,9	47,4	13 978	94,1	39,9
Yksityiset yritykset	297	3,0	25,2	510	3,4	9,9
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	31	0,3	11,1	60	0,4	10,1
Julkisyhteisöt	14	0,1	8,0	30	0,2	8,6
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	122	1,2	6,7	237	1,6	8,4
Ulkomaiset omistajat ml. hallintarekisteröidyt osakkeet	46	0,5	1,5	48	0,3	23,0
Yhteensä	9 878	100,0	99,9	14 863	100,0	99,9
Vaihtamattomat ja merkitsemättömät osakkeet			0,1			0,1
			100,0			100,0

Osakkeenomistajat omistettujen osakkeiden mukaan 31.1.1998

Osakkeita kpl	Sarja A				Sarja B			
	osakkaita	% osakkaista	osakkeita	% osakkeista	osakkaita	% osakkaista	osakkeita	% osakkeista
1-100	1 647	16,7	80 081	0,2	2 497	16,8	131 037	0,4
101-500	3 584	36,3	918 003	2,5	6 309	42,5	1 702 474	5,2
501-1000	1 862	18,9	1 380 133	3,7	2 736	18,4	1 995 198	6,0
1001-10000	2 472	25,0	6 990 704	18,9	3 067	20,7	7 393 286	22,5
10001-50000	230	2,3	4 980 853	13,4	196	1,3	3 849 538	11,7
50001-100000	38	0,4	2 680 085	7,2	33	0,2	2 312 490	7,0
100001-500000	34	0,3	8 818 773	23,8	20	0,1	4 757 871	14,5
yli 500000	11	0,1	11 175 132	30,2	5	0,0	10 723 427	32,6
Yhteensä	9 878	100,0	37 023 764	99,9	14 863	100,0	32 865 321	99,9
Vaihtamattomat ja merkitsemättömät osakkeet			39 563	0,1			42 981	0,1
			37 063 327	100,0			32 908 302	100,0

Orion-yhtymä Oyj:llä oli rekisteröityjä osakkeenomistajia 31.1.1998 yhteensä 19.001 kpl.

Arvo-osuusjärjestelmässä oli 31.1.1998 hallintarekisteröityjä Orion-yhtymä Oyj:n osakkeita 7.996.977 kpl eli 11,4 % osakkeista ja 2,2 % äänistä.

Suurimmat omistajat 31.1.1998

Osakemäärän mukainen suuruusjärjestys	Sarja A	Sarja B	Osakkeita yhteensä	% kaikista osakkeista	Osakkeiden äänimäärä	% koko äänim.	Ääni- määrän muk. järjestys
1. Instrumentarium + eläkesäätiö	3 033 664	651 458	3 685 122	5,27 %	61 324 738	7,92 %	1.
2. Pohjola-ryhmä	1 618 720	1 534 620	3 153 340	4,51 %	33 909 020	4,38 %	5.
3. Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläkesäätiö*	1 814 514	646 528	2 461 042	3,52 %	36 936 808	4,77 %	4.
4. Oriola Oy*	2 453 208	0	2 453 208	3,51 %	49 064 160	6,34 %	2.
5. Brade Jouko + yhtiöt	1 102 000	926 000	2 028 000	2,90 %	22 966 000	2,97 %	7.
6. Sampo-ryhmä	2 013 760	14 000	2 027 760	2,90 %	40 289 200	5,20 %	3.
7. Etola Erkki + yhtiöt	1 201 474	58	1 201 532	1,72 %	24 029 538	3,10 %	6.
8. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja Tukinvest Oy	939 888	80 190	1 020 078	1,46 %	18 877 950	2,44 %	8.
9. Tapiola-ryhmä	291 480	642 636	934 116	1,33 %	6 472 236	0,84 %	
10. Kansaneläkelaitos	0	829 784	829 784	1,19 %	829 784	0,11 %	
11. Ylppö Jukka	623 568	142 248	765 816	1,09 %	12 613 608	1,63 %	9.
12. Eläke-Varma -ryhmä	373 820	365 356	739 176	1,06 %	7 841 756	1,01 %	
13. Suomen Ekonomiliitto	140 000	481 180	621 180	0,89 %	3 281 180	0,42 %	
14. Saastamoisen Säätiö	619 998	2	620 000	0,89 %	12 399 962	1,60 %	10.
15. Aho Juhani + yhtiöt	552 936	2	552 938	0,79 %	11 058 722	1,43 %	
Edelliset yhteensä	16 779 030	6 314 062	23 093 092	33,00 %	341 894 662	44,16 %	
Hallintarekisteröidyt	473 546	7 523 431	7 996 977	11,43 %	16 994 351	2,20 %	
Muut	19 810 751	19 070 809	38 881 560	55,57 %	415 285 829	53,64 %	
Kaikki yhteensä	37 063 327	32 908 302	69 971 629	100,00 %	774 174 842	100,00 %	

* Ei äänioikeutta yhtiökokouksessa

Johdon osakkeenomistus 31.1.1998

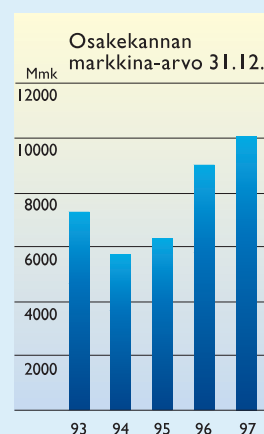
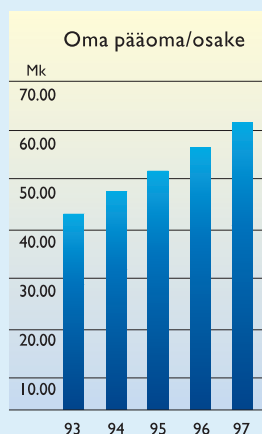
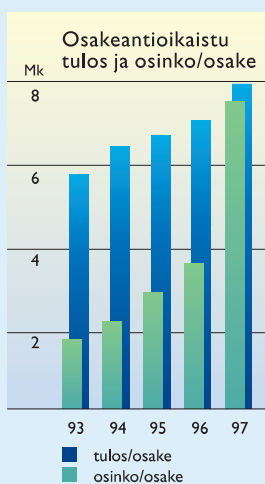
Hallintoneuvoston jäsenten, hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan (ml. määräysvaltaehtoisöjen) yhteenlaskettu määrä osakkeista on 4.435.628 kpl eli 6,34 % sekä yhteenlaskettu osuus äänistä 67.831.066 ääntä eli 8,76 %.

Osakekohtaiset tunnusluvut

			1997	1996	1995	1994	1993
Osakeantioikaistu tulos/osake (EPS)	mk		7,95	7,01	6,69	6,40	5,74
Osakeantioikaistu oma pääoma/osake	mk		61,76	56,36	51,48	47,11	41,98
Osingonjako	Mmk		524,8*	249,9	199,9	149,9	119,9
Osinko/osake	mk		7,50*	5,00	4,00	3,00	2,40
Osakeantioikaistu osinko/osake	mk		7,50*	3,57	2,86	2,14	1,71
Osinko/tulos	%		94,3%*	51,0%	42,7%	33,5%	29,9%
Osakeantioikaistu efektiivinen osinkotuotto	A	%	5,2%*	2,7%	3,1%	2,6%	1,6%
Osakeantioikaistu efektiivinen osinkotuotto	B	%	5,2%*	2,8%	3,2%	2,7%	1,7%
Osakeantioikaistu hinta/voitto -suhde (P/E-luku)	A		18,15	18,65	13,60	12,92	18,74
Osakeantioikaistu hinta/voitto -suhde (P/E-luku)	B		18,07	18,09	13,19	12,45	17,31
Osakkeen kurssi 31.12.	A	mk	144,00	182,00	124,00	117,00	150,00
Osakkeen kurssi 31.12.	B	mk	144,00	177,00	122,00	112,00	139,00
Osakeantioikaistu kurssi 31.12.	A	mk	144,00	130,00	88,57	83,57	107,14
Osakeantioikaistu kurssi 31.12.	B	mk	144,00	126,43	87,14	80,00	99,29
Osakeantioikaistu keskipurssi	A	mk	137,21	108,09	81,26	101,80	80,16
Osakeantioikaistu keskipurssi	B	mk	135,96	103,79	78,59	93,29	70,37
Osakeantioikaistu alin kurssi	A	mk	122,86	91,43	69,64	82,14	63,78
Osakeantioikaistu alin kurssi	B	mk	122,50	87,86	65,00	75,00	56,64
Osakeantioikaistu ylin kurssi	A	mk	157,14	132,14	91,43	117,14	115,31
Osakeantioikaistu ylin kurssi	B	mk	153,57	127,86	90,00	107,14	107,14
Osakemannan markkina-arvo		Mmk	10 074,2	9 015,6	6 280,6	5 688,0	7 261,3
Osakeantioikaistu osakkeiden vaihto	A	1 000 kpl	7 380	6 071	2 421	1 729	3 382
% kokonaismäärästä		%	19,9%	16,4%	6,5%	4,7%	9,1%
Osakeantioikaistu osakkeiden vaihto	B	1 000 kpl	17 113	13 944	7 585	5 657	13 111
% kokonaismäärästä		%	52,0%	42,4%	23,1%	17,2%	39,8%
Osakkeiden vaihto		%	35,0%	28,6%	14,3%	10,6%	23,6%
Osakkeiden määrä 31.12.	A	kpl	37 063 327	26 473 802	26 473 802	26 473 804	26 473 804
	B	kpl	32 908 302	23 505 930	23 505 930	23 505 930	23 505 930
Osakkeita yhteensä		kpl	69 971 629	49 979 732	49 979 732	49 979 734	49 979 734
Osakeantioikaistu osakemäärä kaudella keskimäärin		kpl	69 971 629	69 971 625	69 971 625	69 971 628	69 971 628
Osakeantioikaistu osakemäärä kauden lopussa		kpl	69 971 629	69 971 625	69 971 625	69 971 628	69 971 628

* Hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentaperusteet ovat sivulla 29

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä - tuloslaskelman verot ilman satunnaisiin eriin kohdistuvaa osuutta}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Gearing, %	=	$\frac{\text{Korolliset velat - rahoitusomaisuusarvopaperit -rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä}} \times 100$
Tulos/osake, mk (EPS)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä +/- vähemmistöosuus - tuloslaskelman verot ilman satunnaisiin eriin kohdistuvaa osuutta}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin}}$
Oma pääoma/osake, mk	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/osake, mk	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}}$
Osinko/tulos, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeisen kauppapäivän mukainen osakkeen kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeisen kauppapäivän mukainen osakkeen kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi}}{\text{Osakeantioikaistu tulos/osake}}$
Osakeantioikaistu keskikurssi, mk	=	$\frac{\text{Osakkeen markkamääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo, Mmk	=	$\text{Tilikauden lopussa oleva osakemäärä} \times \text{osakeantioikaistu, tilikauden viimeisen kauppapäivän mukainen osakkeen kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi}$

Lykättyä verovelkaa muutoksineen ei ole eroteltu tilinpäätöksessä. Tunnuslukujen laskennassa on lykätty verovelka vähennetty oman pääoman määrää laskettaessa. Sovellettaessa uutta kirjanpitolakia vasta vuodelta 1998 lykätyn verovelan muutosta ei ole kuitenkaan otettu huomioon tunnuslukujen tuloslaskentaa käsittelevissä luvuissa tilikauden verojen vähennyksenä tai lisäyksenä. Mikäli lykätyn verovelan vähennys vuonna 1997 olisi otettu huomioon, olisi tulos/osake 8,51 mk.

ORION-KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Mmk	1997	1996	1995	1994	1993
Liikevaihto ja tulos					
Liikevaihto	4 695	4 382	4 147	3 943	3 710
Muutos edellisestä vuodesta %	+ 7,1%	+ 5,7%	+ 5,2%	+ 6,3%	- 2,9%
Vienti Suomesta	1 189	1 038	978	1 024	891
Muutos edellisestä vuodesta %	+ 14,6%	+ 6,1%	- 4,5%	+ 15,0%	+ 12,6%
Ulkomaantoiminta	1 726	1 495	1 413	1 456	1 299
% liikevaihdosta	36,8%	34,1%	34,1%	36,9%	35,0%
Muutos edellisestä vuodesta %	+ 15,5%	+ 5,8%	- 3,0%	+ 12,1%	+ 17,1%
Käyttökate	943	852	800	787	761
% liikevaihdosta	20,1%	19,4%	19,3%	20,0%	20,5%
Suunnitelman mukaiset poistot	226	220	204	204	207
Liikevoitto	717	632	596	584	554
% liikevaihdosta	15,3%	14,4%	14,4%	14,8%	14,9%
Rahoitustuotot ja -kulut	+ 110	+ 106	+ 74	+ 47	+ 28
% liikevaihdosta	+ 2,3%	+ 2,4%	+ 1,8%	+ 1,2%	+ 0,7%
Voitto ennen satunnaiseriä	827	738	670	631	582
% liikevaihdosta	17,6%	16,8%	16,1%	16,0%	15,7%
Satunnaiset tuotot ja kulut	+ 0	+ 21	- 2	+ 22	+ 98
Voitto ennen varauksia ja veroja	827	760	668	653	679
% liikevaihdosta	17,6%	17,3%	16,1%	16,6%	18,3%
Verot	271	248	202	180	202
Voitto verojen jälkeen ilman satunnaiseriä	556	490	468	451	380
Sijoitetun pääoman tuotto					
ennen satunnaisia eriä ja veroja	17,5%	16,5%	16,3%	16,6%	17,2%
Oman pääoman tuotto	13,4%	13,0%	13,5%	14,4%	15,2%
Tase					
Rahoitusomaisuus	2 167	2 148	2 041	1 977	1 897
Vaihto-omaisuus	948	819	761	752	655
Käyttöomaisuus	2 607	2 456	2 385	2 337	2 305
Käyttöomaisuuden palovakuutusarvo	3 103	2 955	2 857	2 792	2 800
Vieras pääoma yhteensä	1 038	1 074	1 150	1 363	1 500
Koroton vieras pääoma	760	605	566	724	704
Korollinen vieras pääoma	278	469	585	639	796
Varaukset	1 268	1 410	1 511	1 587	1 662
Oma pääoma	3 417	2 937	2 524	2 115	1 696
Taseen loppusumma	5 722	5 423	5 186	5 066	4 857
Omavaraisuusaste	75,8%	72,7%	69,5%	65,1%	60,6%
Gearing-luku	- 28,1%	- 27,4%	- 22,7%	- 20,5%	- 15,6%
Käyttöomaisuusinvestoinnit					
Bruttoinvestoinnit	333	243	238	244	447
% liikevaihdosta	7,1%	5,5%	5,7%	6,2%	12,1%
Bruttoinvestoinnit ilman osakkeita	312	241	205	150	171
Investointitahti					
(investoinnit ilman osakkeita, % liikevaihdosta)	6,6%	5,5%	4,9%	3,8%	4,6%
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot					
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot	332	333	317	311	272
% liikevaihdosta	7,1%	7,6%	7,6%	7,9%	7,3%
Henkilöstö					
Maksetut palkat	781	775	738	698	667
Henkilöstö keskimäärin	5 322	5 244	5 147	5 042	4 989
Liikevaihto/hlö (tmk)	882	836	806	782	744

TULOSLASKELMA

Mmk	Liite	Orion-konserni		Orion-yhtymä Oyj	
		1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
Liikevaihto	1)	4 695,0	4 382,2	2 960,7	2 767,4
Valmisteverastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		+ 40,0	+ 10,5	+ 29,4	+ 10,5
Valmistus omaan käyttöön		12,5	15,7	10,8	14,2
Liiketoiminnan muut tuotot		65,7	32,2	68,6	32,8
Muuttuvat ja kiinteät kulut:					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana		2 039,4	1 816,7	911,1	819,1
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		- 89,4	- 47,6	- 32,0	- 18,7
Muuttuvat ulkopuoliset palvelut		119,5	126,2	140,9	138,2
Henkilöstökulut	2)	942,2	916,1	675,5	657,2
Vuokrat		21,1	17,7	8,2	6,9
Muut kulut	6)	837,8	759,6	669,2	604,8
		- 3 870,6	- 3 588,7	- 2 372,9	- 2 207,5
Käyttökate		942,6	851,9	696,6	617,4
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	3)	226,4	219,8	188,8	182,0
Konserniliikkeen ja -reservin vähennys	3)	- 0,6	0,0	-	-
		- 225,8	- 219,8	- 188,8	- 182,0
Liikevoitto		716,8	632,1	507,8	435,4
Rahoitustuotot ja -kulut:	4)				
Osinkotuotot		11,1	7,7	55,6	29,4
Korkotuotot		54,2	72,9	51,7	69,1
Muut rahoitustuotot		25,9	29,7	17,6	26,7
Osuus osakkuusyritysten voitoista		48,0	37,5	-	-
Korkokulut		- 19,2	- 27,8	- 32,1	- 37,1
Muut rahoituskulut		- 9,7	- 13,8	- 5,4	- 12,2
		+ 110,3	+ 106,2	+ 87,4	+ 75,9
Voitto ennen satunnaisia, varauksia ja veroja		827,1	738,3	595,2	511,3
Satunnaiset tuotot ja kulut:					
Satunnaiset tuotot	5)	-	3,6	-	3,6
Konserniavustukset		-	-	55,0	-
Osuus osakkuusyritysten satunnaisista eristä ja tilinpäätössiirroista		0,1	17,7	-	-
		+ 0,1	+ 21,3	+ 55,0	+ 3,6
Voitto ennen varauksia ja veroja		827,2	759,6	650,2	514,9
Poistoeron muutos	3)	- 101,2	- 91,0	- 67,1	- 76,8
Vapaaehtoisten varausten muutos	7)	+ 244,1	+ 190,8	+ 192,4	+ 177,4
Välittömät verot:	8)				
Tilikauden tuloksesta		271,8	246,5	222,8	178,0
Aikaisemmilta tilikausilta		- 1,0	1,5	0,9	2,1
		- 270,8	- 248,0	- 223,7	- 180,1
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta		699,3	611,4	551,8	435,4
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		- 0,0	- 0,0	-	-
Tilikauden voitto		699,3	611,4	551,8	435,4

TASE

VASTAAVAA		Orion-konserni		Orion-yhtymä Oyj	
Mmk	Liite	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
Aineettomat hyödykkeet	9)				
Aineettomat oikeudet		142,5	87,9	85,1	76,4
Liikearvo		207,0	242,4	296,5	335,1
Muut pitkävaikutteiset menot		19,1	21,5	10,3	12,1
		368,6	351,8	391,9	423,6
Aineelliset hyödykkeet	9)				
Maa- ja vesialueet		47,8	37,3	32,8	22,4
Rakennukset ja rakennelmat		950,4	938,7	706,9	712,1
Koneet ja kalusto		591,8	541,0	494,4	451,5
Muut aineelliset hyödykkeet		6,8	7,2	5,5	6,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		4,9	8,2	4,2	8,0
		1 601,7	1 532,4	1 243,8	1 200,0
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
Konserniyritysosakkeet ja -osuudet	11)	-	-	95,2	69,0
Osakkuusyritysosakkeet ja -osuudet	11)	467,8	431,1	136,3	136,3
Muut osakkeet ja osuudet	11)	158,9	139,0	90,3	80,3
Omat osakkeet	11)	7,6	-	-	-
Lainasaamiset	12)	2,7	1,5	34,1	26,2
		637,0	571,6	355,9	311,8
Vaihto- ja rahoitusomaisuus	13)				
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		229,4	208,4	209,4	182,1
Keskeneräiset tuotteet		104,7	90,8	102,3	88,8
Valmiit tuotteet/Tavarat		608,2	516,2	238,5	217,9
Muu vaihto-omaisuus		5,2	2,7	2,2	2,2
Ennakkomaksut		0,9	0,7	0,5	0,7
		948,4	818,8	552,9	491,7
Saamiset	12)				
Myyntisaamiset		532,1	502,3	450,8	382,2
Lainasaamiset		1,0	0,7	32,7	30,0
Siirtosaamiset		110,8	74,9	80,9	66,0
Muut saamiset		27,6	20,6	13,7	12,2
Ennakkomaksut		2,0	1,6	1,9	1,5
		673,5	600,1	580,0	491,9
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet		47,8	52,9	47,7	49,1
Muut arvopaperit		1 279,5	1 356,9	1 166,2	1 260,2
		1 327,3	1 409,8	1 213,9	1 309,3
Rahat ja pankkisaamiset		165,9	138,1	53,9	59,2
		5 722,4	5 422,6	4 392,3	4 287,5

VASTATTAVAA		Orion-konserni		Orion-yhtymä Oyj	
Mmk	Liite	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
Oma pääoma 14)					
Sidottu oma pääoma					
Osakepääoma		699,7	499,8	699,7	499,8
Vararahasto		9,0	158,4	-	157,5
		708,7	658,2	699,7	657,3
Vapaa oma pääoma					
Omien osakkeiden hankinta- menoa vastaava osuus		7,6	-	-	-
Kertyneet voittovarot		2 001,3	1 667,7	1 107,5	965,0
Tilikauden voitto		699,3	611,4	551,8	435,4
		2 708,2	2 279,1	1 659,3	1 400,4
Vähemmistöosuus		0,2	0,2	-	-
Varaukset 15)					
Konsernireservi	9)	-	0,6	-	-
Kertynyt poistoero		1 236,0	1 133,8	1 011,9	944,8
Vapaaehtoiset varaukset					
Investointivaraus		-	2,5	-	-
Muut varaukset		25,3	266,4	0,8	193,2
Pakolliset varaukset		6,4	7,3	5,8	6,2
		1 267,7	1 410,6	1 018,5	1 144,2
Vieras pääoma 16)					
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta		0,8	0,8	0,3	0,1
Eläkelainat		212,2	384,7	109,1	273,7
Muut pitkäaikaiset velat	12)	50,6	59,8	48,7	57,4
		263,6	445,3	158,1	331,2
Lyhytaikainen 12)					
Lainat rahoituslaitoksilta		0,3	8,0	0,1	7,8
Eläkelainat		0,4	6,5	0,3	6,2
Saadut ennakot		19,4	0,9	4,7	0,7
Ostovelat		419,9	315,9	216,6	181,3
Siirtovelat		239,0	196,5	180,9	132,1
Muut lyhytaikaiset velat		95,0	101,4	454,1	426,3
		774,0	629,2	856,7	754,4
		5 722,4	5 422,6	4 392,3	4 287,5

RAHOITUSLASKELMA

Mmk	Orion-konserni		Orion-yhtymä Oyj	
	1997	1996	1997	1996
<u>Liiketoiminta</u>				
<u>Tulorahoitus</u>				
Käyttökate	+ 942,6	+ 851,9	+ 696,6	+ 617,4
Rahoitustuotot ja -kulut	+ 110,3	+ 106,2	+ 87,4	+ 75,9
Satunnaiset erät	+ 0,1	+ 17,7	+ 55,0	-
Verot	- 270,8	- 248,0	- 223,7	- 180,1
Muu tulorahoitus	- 54,3	- 43,3	- 19,0	- 1,3
Tulorahoitus yhteensä	+ 727,9	+ 684,5	+ 596,3	+ 511,9
<u>Käyttöpääoman muutos</u>				
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	- 129,6	- 58,2	- 61,1	- 29,6
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	- 73,4	+ 39,1	- 88,1	+ 31,3
Korottomien lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	+ 154,5	+ 39,7	+ 87,3	+ 39,2
	- 48,5	+ 20,6	- 61,9	+ 40,9
Liiketoiminnan kassavirta	+ 679,4	+ 705,1	+ 534,4	+ 552,8
<u>Investoinnit</u>				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 333,0	- 242,6	- 243,9	- 208,1
Käyttöomaisuuden myyntituotot	+ 33,5	+ 5,2	+ 25,4	+ 5,0
	- 299,5	- 237,4	- 218,5	- 203,1
Kassavirta ennen rahoitusta	+ 379,9	+ 467,7	+ 315,9	+ 349,7
<u>Rahoitus</u>				
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	- 1,2	+ 0,3	- 7,9	- 5,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	+ 6,7	+ 129,3	+ 6,6	+ 107,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset (-)	- 198,1	- 244,6	- 189,4	- 222,9
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	+ 0,2	- 0,3	+ 24,6	+ 70,5
Osingot	- 241,1	- 192,9	- 249,9	- 199,9
Muu oman pääoman muutos	- 0,6	- 0,6	- 0,5	- 0,6
Muut rahoituserät	+ 82,4	- 127,5	+ 95,3	- 104,5
	- 351,7	- 436,3	- 321,2	- 354,6
Laskelman mukainen likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	+ 28,2	+ 31,4	- 5,3	- 4,9
Oikaisuerät	- 0,3	- 12,7		
= Taseen mukainen likvidien varojen muutos	+ 27,9	+ 18,7	- 5,3	- 4,9

TILINPÄÄTÖKSEN 1997 LIITETIEDOT

Tilinpäätösperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolakia (1973/655), kirjanpitoasetusta (1992/1575) sekä osakeyhtiölakia. Näiden lisäksi on noudatettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä konsernitilinpäätöksestä, kirjanpitolautakunnan yleisohjeita sekä valtiovarainministeriön päätöstä arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät konsolidoituina emoyhtiön Orion-yhtymä Oy:n lisäksi seuraavat liiketoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt, joiden osakekannasta emoyhtiö omistaa välittömästi tai välillisesti yli 50 %: Oriola Oy, Panfarma Oy, Hiven Oy, Kuulolaittekeskus Oy, Sanabrite Oy (ent. Suomalainen Oy Produits du Dr. N.G. Payot), Suomen Rohdos Oy, Karkone Oy, Interorion AG, Ercopharm A/S, Orion Pharma AB, Orion Pharma AG, Orion Diagnostica AB, Orion Diagnostica A/S, Orion Diagnostica Inc., Orion Diagnostica Danmark A/S, Orion Pharma GmbH, Orion Pharma AS, Orion Pharma (Ireland) Ltd., Orion-Farmos Inc., Finorion Kft, Soredex, Inc., AS Oriola, UAB Oriola Vilnius, SIA Oriola Riga, Orion Pharma (UK) Ltd. ja ZAO Oriola. Konsolidoidut kiinteistöyhtiöt selviävät liitetiedosta 11. Kaikkien yhtiöiden tilikausi päättyi 31.12.1997.

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolautakunnan vuonna 1993 antamaa yleisohjetta. Sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, sisäinen voitonjako ja vaihto-omaisuuteen sisältyvä sisäinen myyntikate on vähennetty. Konserniyhtiöiden välisen käyttöomaisuuden myynnin sisäinen kauppavoitto/myyntikate on vähennetty käyttöomaisuudesta ja vastaava poistokorjaus on tehty lukuunottamatta merkitykseltään vähäisten sisäisten suoritteiden myyntiä käyttöomaisuudeksi.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Syntyneet konserniaktiivat on osittain kohdistettu tytäryhtiöiden käyttöomaisuuteen ja osittain esitetty konserniliikarvona, joka taseessa on netotettu konsernireserviin. Konserniliikarvo poistetaan pääsääntöisesti 5 vuodessa ja on loppuunpoistettu tilikaudella 1997. Myös konsernireservi on tuloutettu kokonaisuudessaan vuonna 1997. Käyttöomaisuuteen kohdistettuja eräiä oli 31.12.1997 maa-alueissa 3,8 Mmk ja rakennuksissa 14,6 Mmk. Käyttöomaisuuserille kohdistettu konserniaktiiva poistetaan kyseisen käyttöomaisuusryhmän poistosääntöjen mukaisesti.

Vuoden 1997 konsernitaseesta ei ole eliminoitu tytäryhtiö Oriola Oy:n omistamia Orion-yhtymä Oy:n osakkeita. Taseen vastaavaa-puolella osakkeet on esitetty rivillä omat osakkeet ja vastattavaa-puolella vapaasta omasta pääomasta on erotettu osakkeiden hankintamenoa vastaava osuus OYL 11 luvun 6 a §:n mukaisesti jakokelvottomaksi omaksi pääomaksi. Vuoden 1996 konsernitaseessa keskinäinen omistus on eliminoitu konsernin sidotusta omasta pääomasta.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tulo- ja kulu- ja velat esitetty omalla erällä.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muunnettu Suomen laskentakäytännön mukaisiksi. Tuloslaskelmat on käännetty Suomen markkoiksi tilikauden keskikurssiin ja taseet Suomen Pankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan kurssiin. Tilikauden tuloksen osalta tilikauden keskikurssiin ja tilinpäätöspäivän kurssiin välinen kurssiero kirjataan vapaaseen omaan pääomaan.

Valuuttakurssien muutoksista aiheutuvat konsolidoinnin muuntoerot on kirjattu taseen vapaaseen omaan pääomaan. Nämä keskinäisen osakkeenomistuksen hankintamenomenetelmän mukaisen eliminoinnin aiheuttamat muuntoerot ovat peräisin sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintahetken valuuttamääräisen oman pääoman erien kurssimuutoksista että ulkomaisten konserniyhtiöiden hallussa olevien tytäryhtiöosakkeiden valuuttamääräisten hankintamenojen kurssimuutoksista.

Kurssieroista johtuen eivät konsernituloslaskelman ja konsernitaseesta lasketut varauksen muutokset täsmää keskenään.

Osakkuusyhtymät (osuus osakkeista ja äänistä 20-50%) on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää noudattaen. Luettelo osakkuusyhtymistä on liitetiedossa 11.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta ennen satunnaisia ja verojen jälkeen on esitetty konsernin rahoitusarvossa ja osuus satunnaisista sekä tilinpäätössiirroista konsernin satunnaisissa tuotoissa ja kuluissa.

Käyttöomaisuus ja poistot

Tilinpäätöksessä on käytetty suunnitelman mukaisia poistoja, jotka perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin ja taloudelliseen pitoaikaan. Hankintameno sisältää kaikki käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei tilikauden alussa ollut vielä päättynyt. Taloudelliset pitoajat eri käyttöomaisuusryhmillä ovat:

- kiviset tehdas-, varasto-, hallinto- ja asuinrakennukset	40 v.
- puiset tehdas-, varasto-, hallinto- ja asuinrakennukset	20 v.
- koneet, laitteet ja kalusto sekä kuljetusvälineet	5 - 10 v.
- aineettomat oikeudet, muut aineelliset hyödykkeet, pitkävaikutteiset menot ja rakennusten ainesosat	10 v.
- liikearvo	5 - 20 v.

Konsernitilinpäätöksessä liikearvoon sisältyvät fuusioerotusten poistot olivat 40 Mmk vuodelta 1997 ja ne ovat tämänhetkellä konsernirakenteella 20 Mmk vuodesta 1998 lähtien.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei ole tehty maa-alueista eikä arvokorotuksista. Kokonaispoistot ovat elinkeinoverolain mukaisia poistoja. Tehdyt arvokorotukset on esitetty taseen liitetiedossa 9.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot sekä muut pitkävaikutteiset menot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät tai säilyttävät menot on aktivoitu pitkävaikutteisina menoina ja poistetaan pääsääntöisesti 10 vuoden aikana.

Vaihto-omaisuus

Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden vaihto-omaisuus arvostetaan taseessa FIFO-periaatetta noudattaen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen määräiseksi.

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat

Emoyhtiön ja kotimaisten tytäryhtiöiden kaikkia ulkomaanrahan määräisiä saamia ja velkoja arvotettaessa on käytetty Suomen Pankin noteeraamista keskipursseista laskettuja osto- ja myyntikursseja. Syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuereinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Eläkejärjestelyt

Orion-konsernin kotimaan yhtiöiden palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiöissä. Lisäeläketurva on järjestetty eläkesäätiössä niille toimihenkilöille, joiden työsuhde on alkanut ennen 25.6.1990 ja jatkuu eläkkeelle siirtymiseen asti. Ulkomailla olevien yhtiöiden palveluksessa olevan henkilöstön eläketurva on järjestetty ao. sijaintimaan käytännön mukaisesti.

Eläkevastuu on täysin katettu, lukuunottamatta lain 1536/93 määräämää pakollista vastuuvajasta, joka on kirjattu taseen pakollisiin varauksiin. Varausta puretaan samassa tahdissa kuin mitä pakollinen vastuu vaje pienenee eläkesäätiössä.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina on tuotoista vähennetty ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen konserniyhtiöt ovat sitoutuneet ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa. Samoin on vähennetty tuotoista ne vastaiset menetykset, joiden toteutumista on pidetty ilmeisenä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Voitto ennen varauksia ja veroja perustuu suunnitelman mukaisiin poistoihin. Suunnitelman mukaisten ja kokonaispoistojen erotus on esitetty erikseen. Useiden muiden maiden verolainsäädäntö antaa yrityksille mahdollisuuden vähentää ennenaikaisena eränä osan verottamattomasta tuloksesta erilaisina varauksina. Näitä vapaaehtoisia varauksia ei ole taseessa jaettu laskennalliseen verovelkaan eikä omaan pääomaan. Tuloslaskelmassa näiden varauksien muutosta ei ole jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Liikevaihto

Orion-konsernissa on 1.1.1997 alkaen siirrytty soveltamaan EU:n 4. direktiivin mukaista liikevaihdon määritelmää. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista vähennetään myönnetty alennukset ja myynnin välilliset verot. Liikevaihtoon on kirjattu myös myyntisaamisten kurssierot. Aikaisemmin liikevaihdon oikaisuina käsitellyt menot, kuten myyntirahdit ja jakelupalkkiot, on kirjattu pääsääntöisesti muuttuviin ulkopuolisiin palveluihin.

Muut kirjauskäytännön täsmennykset

Henkilöstökuluja on tarkennettu vuonna 1997 siten, että ko. kuluihin sisällytetään ainoastaan lakisääteiset tai muutoin pakolliset henkilösivukulut. Vapaaehtoiset henkilöstökulut on kirjattu tuloslaskelman muihin kuluihin. Liiketoiminnan muihin tuottoihin on vuonna 1997 kirjattu aikaisempaa laajemmin muilta konserniyrityksiltä perittyjä hallinto-, tietojenkäsittely-, ym. korvauksia joita on aikaisemmin kirjattu sekä liikevaihtoon että muihin kuluihin menojen oikaisuksi. Muilta konserniyhtiöiltä perityt korvaukset eliminoituvat konsernin sisäisinä liiketapahtumina konsernituloslaskelmasta.

Tietojen vertailukelpoisuus

Konserniliikevaihto vuosilta 1993-1996 on muunnettu tunnusluku-laskennassa vertailukelpoiseksi vuoden 1997 liikevaihdon kanssa. Lisäksi sekä konsernin että emoyhtiön vertailutietona esitettävän vuoden 1996 tuloslaskelman liikevaihto, liiketoiminnan muut tuotot sekä kulumurakenne on muutettu vastaamaan täsmennettyä kirjauskäytäntöä. Käyttökate ja tilikauden tulos ovat pysyneet muuttumattomina.

Kirjauskäytännön täsmennysten vaikutus Orion-konsernin vuoden 1996 tuloslaskelman liikevaihtoon ja kulumurakenteeseen oli seuraava: liikevaihdossa lisäystä 99,4 Mmk, muuttuvissa ulkopuolisissa palveluissa lisäystä 85,1 Mmk, henkilöstökuluissa vähennystä 17,3 Mmk sekä muissa kuluissa lisäystä 31,6 Mmk.

Vastaavasti tehdyt muutokset Orion-yhtymä Oyj:n vuoden 1996 tuloslaskelman liikevaihtoon ja kulumurakenteeseen ovat seuraavat: liikevaihdossa lisäystä 114,1 Mmk, liiketoiminnan muissa tuotoissa lisäystä 16,4 Mmk, muuttuvissa ulkopuolisissa palveluissa lisäystä 106,2 Mmk, henkilöstökuluissa vähennystä 10,8 Mmk sekä muissa kuluissa lisäystä 35,1 Mmk.

Tuloslaskelman liitetiedot

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
I. LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN				
Suomi	2 968,8	2 887,6	-	-
Muut pohjoismaat	337,4	333,4	-	-
Muu Eurooppa	906,5	794,0	-	-
Pohjois-Amerikka	255,2	187,3	-	-
Muut maat	227,1	179,9	-	-
Liikevaihto	4 695,0	4 382,2	2 960,7	2 767,4

2. HENKILÖSTÖKULUT JA LUONTOISEDUT SEKÄ HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

Palkat	781,2	749,4	561,2	537,3
Luontoisedut	24,6	24,8	14,5	14,4
Eläkekulut	84,8	92,3	62,8	69,4
Muut henkilösivukulut	76,2	74,4	51,5	50,5
Yhteensä	966,8	940,9	690,0	671,6

Henkilöstö keskimäärin 5 322 5 286 3 984 3 947

3. POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineettomat oikeudet	18,9	14,4	12,4	12,1
Liikearvo	39,4	44,0	42,6	42,9
Muut pitkävaikutteiset menot	3,2	3,3	1,9	2,0
Rakennukset ja rakennelmat	48,8	46,8	38,9	36,1
Koneet ja kalusto	115,4	110,5	92,4	88,2
Muut aineelliset hyödykkeet	0,7	0,8	0,6	0,7
Yhteensä	226,4	219,8	188,8	182,0
Konserniliikearvon poisto	0,0	0,0	-	-
Konsernireservin vähennys	- 0,6	-	-	-
Yhteensä	- 0,6	0,0	-	-

Poistoeron muutos (- lisäys, + vähennys)				
Aineettomat oikeudet	- 13,0	- 14,5	- 11,1	- 11,2
Liikearvo	- 0,1	+ 0,4	+ 0,0	+ 0,3
Muut pitkävaikutteiset menot	+ 0,6	- 0,2	+ 0,3	+ 0,1
Rakennukset ja rakennelmat	- 27,1	- 31,7	- 4,7	- 28,6
Koneet ja kalusto	- 61,5	- 44,7	- 51,7	- 37,2
Muut aineelliset hyödykkeet	- 0,1	- 0,3	+ 0,1	- 0,2
Yhteensä	- 101,2	- 91,0	- 67,1	- 76,8

4. KONSERNIN SISÄISET RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Konserniyrityksiltä saadut rahoitustuotot				
Osinkotuotot	-	-	+ 40,2	+ 18,7
Korkotuotot	-	-	+ 2,9	+ 3,0

Konserniyrityksille suoritettavat rahoituskulut				
Korkokulut	-	-	- 19,0	- 16,0

5. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Vuoden 1996 satunnaiset tuotot sisältävät kauppavoittoa maa-alueiden vaihdosta	-	+ 3,6	-	+ 3,6
--	---	-------	---	-------

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
6. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS JA MUUHUN KUINTILI-KAUTEEN LIITTYVÄT ERÄT				
(-lisäys, + vähennys)				
Tilikauden kuluihin ja taseen pakollisten varausten lisäykseksi ja vähennykseksi on kirjattu seuraavat erät:				
Eläkesäätiön pakollinen vastuuvajaus	+ 0,9	+ 0,7	+ 0,7	+ 0,6
Takuuvaraukset	-	- 0,1	-	- 0,1
Arvioitu menetys oikeuskäsittelyn alaisena olevasta saamisesta	+ 0,3	+ 0,0	-	-
Markkinointisopimuksen purkamisesta aiheutuvat kulut	-	+ 0,8	-	+ 0,8
Todennäköinen tuotekehityssopimuksen purkukorvaus	- 0,3	-	- 0,3	-
Yhteensä	+ 0,9	+ 1,4	+ 0,4	+ 1,3

7. VAPAAEHTOISTEN VARAUSTEN MUUTOS

(- lisäys, + vähennys)				
Investointivarausten vähennys	+ 2,5	+ 64,9	-	+ 64,1
Siirtymävarausten vähennys	+ 237,4	+ 91,7	+ 187,4	+ 78,3
Jälleenhankintavarausten vähennys	+ 5,0	+ 36,4	+ 5,0	+ 35,0
Asuintalovarausten lisäys	- 0,2	- 0,4	-	-
Muiden varausten lisäys	- 2,0	- 4,0	-	-
Muiden varausten vähennys	+ 1,4	+ 2,2	-	-
Yhteensä	+ 244,1	+ 190,8	+ 192,4	+ 177,4

8. VÄLITTÖMÄT VEROT

Verot muodostuvat tilikauden verotettavan tuloksen ja osingonjaon perusteella maksettavaksi tulevista veroista. Konserni- ja osakkuusyritysten jakaman osingon perusteella toteutuneet yhtiöveron hyvytykset on kirjattu konsernituloslaskelmassa tilikauden verojen vähennykseksi.

Taseen liitetiedot

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
9. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno I.I.	146,7	121,6	126,4	104,1
Pitoaikansa ohittaneet hankintamenot I.I.	- 8,0	- 1,6	- 6,0	- 0,4
Hankinnat I.I.-31.12.	+ 80,4	+ 29,4	+ 28,6	+ 25,1
Muu lisäys/vähennys I.I.-31.12.	+ 0,9	+ 0,0	-	-
Vähennykset I.I.-31.12.	- 7,7	- 2,7	- 7,7	- 2,4
Hankintameno 31.12.	212,3	146,7	141,3	126,4
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	- 69,8	- 58,8	- 56,2	- 50,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	142,5	87,9	85,1	76,4
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus I.I.				
	68,6	54,1	59,3	48,1
Poistoeron lisäys I.I.-31.12.	+ 13,3	+ 14,7	+ 11,1	+ 11,2
Poistoeron vähennys I.I.-31.12.	- 0,2	- 0,2	-	-
Kertynyt erotus 31.12.	81,7	68,6	70,4	59,3

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Liikearvo				
Hankintameno I.I.	641,7	640,1	631,2	631,2
Pitoaikansa ohittaneet hankintamenot I.I.	- 9,3	-	- 2,9	-
Lisäykset I.I.-31.12.	+ 4,0	+ 1,5	+ 4,0	-
Muu lisäys/vähennys I.I.-31.12.	-	+ 0,1	-	-
Hankintameno 31.12.	636,4	641,7	632,3	631,2
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	- 429,4	- 399,3	- 335,8	- 296,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	207,0	242,4	296,5	335,1
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus I.I.				
	1,3	1,6	1,9	2,2
Poistoeron lisäys I.I.-31.12.	+ 0,1	+ 0,1	-	-
Poistoeron vähennys I.I.-31.12.	- 0,0	- 0,4	- 0,0	- 0,3
Kertynyt erotus 31.12.	1,4	1,3	1,9	1,9

Konserniliikearvo ja konsernireservi

Vuoden 1996 konsernitaseessa poistamatta oleva konserniliikearvo sekä tuotoksi kirjaamatta oleva konsernireservi on esitetty yhtenä eränä (0,6 Mmk) taseen vastattavissa. Vuonna 1997 konserniliikearvo on poistettu kokonaan ja konsernireservi on kirjattu tuloksi.

Konserniliikearvo				
Hankintameno I.I.	19,4	19,4	-	-
Lisäykset I.I.-31.12.	+ 0,0	-	-	-
Hankintameno 31.12.	19,4	19,4	-	-
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	- 19,4	- 19,4	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	0,0	-	-
Konsernireservi				
Hankintameno I.I.	- 0,6	- 0,6	-	-
Hankintameno 31.12.	- 0,6	- 0,6	-	-
Tuloutus 31.12.	+ 0,6	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	- 0,6	-	-

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno I.I.	40,2	40,0	23,3	23,6
Pitoaikansa ohittaneet hankintamenot I.I.	- 3,1	- 0,6	- 0,9	- 0,5
Lisäykset I.I.-31.12.	+ 0,9	+ 1,1	+ 0,0	+ 0,5
Vähennykset I.I.-31.12.	- 0,0	- 0,3	- 0,0	- 0,3
Hankintameno 31.12.	38,0	40,2	22,4	23,3
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	- 18,9	- 18,7	- 12,1	- 11,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	19,1	21,5	10,3	12,1
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus I.I.				
	5,7	5,5	2,5	2,6
Poistoeron lisäys I.I.-31.12.	+ 0,4	+ 0,5	-	-
Poistoeron vähennys I.I.-31.12.	- 1,0	- 0,3	- 0,3	- 0,1
Kertynyt erotus 31.12.	5,1	5,7	2,2	2,5

Maa- ja vesialueet

Hankintameno I.I.	37,3	31,5	22,4	18,1
Hankinnat I.I.-31.12.	+ 10,6	+ 6,1	+ 10,6	+ 4,6
Muu lisäys/vähennys I.I.-31.12.	+ 0,1	- 0,0	-	-
Vähennykset I.I.-31.12.	- 0,2	- 0,3	- 0,2	- 0,3
Hankintameno 31.12.	47,8	37,3	32,8	22,4

Maa-alueiden hankintameno on sisältyvät arvonkorotukset I.I.	0,4	0,4	0,4	0,4
Arvonkorotukset 31.12.	0,4	0,4	0,4	0,4

Rakennukset ja rakennelmat

Hankintameno I.I.	1 350,8	1 291,8	1 039,9	986,8
Pitoaikansa ohittaneet hankintamenot I.I.	- 4,7	- 0,8	- 4,0	- 0,8
Hankinnat I.I.-31.12.	+ 59,6	+ 61,6	+ 33,7	+ 53,9
Muu lisäys/vähennys I.I.-31.12.	+ 1,2	- 0,5	-	-
Vähennykset I.I.-31.12.	- 0,3	- 1,3	- 0,3	-
Hankintameno 31.12.	1 406,6	1 350,8	1 069,3	1 039,9
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	- 456,2	- 412,1	- 362,4	- 327,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	950,4	938,7	706,9	712,1

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.	599,6	568,1	467,5	438,9
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	+ 28,0	+ 32,1	+ 4,7	+ 28,6
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	- 0,4	- 0,6	-	-
Kertynyt erotus 31.12.	627,2	599,6	472,2	467,5
Rakennusten hankintamenoon sisältyvät arvonorotukset 1.1.	97,8	97,8	97,8	97,8
Arvonorotukset 31.12.	97,8	97,8	97,8	97,8
Palovakuutusarvo 31.12. *)	1 747,2	1 682,4	1 298,1	1 237,1
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	1 063,1	955,3	889,6	802,8
Pitoaikansa ohittaneet hankintamenot 1.1.	- 92,6	- 49,1	- 79,7	- 36,6
Hankinnat 1.1.-31.12.	+ 181,2	+ 179,1	+ 149,1	+ 136,8
Muu lisäys/vähennys 1.1.-31.12.	+ 3,1	- 0,0	-	-
Vähennykset 1.1.-31.12.	- 16,6	- 22,2	- 13,8	- 13,4
Hankintameno 31.12.	1 138,2	1 063,1	945,2	889,6
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	- 546,4	- 522,1	- 450,8	- 438,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	591,8	541,0	494,4	451,5
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.	456,7	412,1	411,8	374,6
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	+ 63,2	+ 45,5	+ 51,7	+ 37,2
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	- 1,3	- 0,9	-	-
Kertynyt erotus 31.12.	518,6	456,7	463,5	411,8

*) korjattu vuoden 1996 arvoja

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Kirjanpitoarvosta 31.12. koneiden ja laitteiden osuus	494,4	433,9	428,0	373,9
Palovakuutusarvo 31.12.	1 355,8	1 272,8	1 192,1	1 130,1
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	12,6	12,7	10,4	10,7
Pitoaikansa ohittaneet hankintamenot 1.1.	- 1,5	- 0,6	- 1,5	- 0,6
Lisäykset 1.1.-31.12.	+ 0,3	+ 0,5	+ 0,1	+ 0,3
Hankintameno 31.12.	11,4	12,6	9,0	10,4
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	- 4,6	- 5,4	- 3,5	- 4,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,8	7,2	5,5	6,0
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.	1,9	1,6	1,7	1,5
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	+ 0,1	+ 0,3	-	+ 0,2
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	- 0,0	-	- 0,1	-
Kertynyt erotus 31.12.	2,0	1,9	1,6	1,7

10. KÄYTTÖOMAISUUDEN VERTOTUSARVOT

Maa- ja vesialueet	132,7	122,2	114,1	105,8
Rakennukset ja rakennelmat	469,3	465,7	302,4	295,2
Osakkeet ja osuudet:				
Konserniyritysosakkeet ja -osuudet	-	-	1 127,7	743,2
Osakkuusyrittösohakkeet ja -osuudet	588,1	543,5	202,2	187,3
Muut osakkeet ja osuudet	162,7	158,5	81,4	79,7
Omat osakkeet	240,4	-	-	-

11. OSAKKEET JA OSUUDET

KONSERNIYRITYKSET	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin äänivalta-osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta Mmk	Emoyhtiön omistus-osuus %	Emoyhtiön omistamien osakkeiden/osuuksien			Viimeksi laaditun tilinpäätöksen voitto/tappio (1997) Mmk
					lukumäärä kpl	nimellisarvo milj. val. yks.	kirjanpitoarvo Mmk	
Osakkeet:								
Ercopharm A/S, Tanska	100,0	100,0	129,5	-	-	-	-	16,5
Hiven Oy, Paimio	100,0	100,0	40,5	100,0	130 000	13,0	22,5	3,3
Interorion AG., Sveitsi	100,0	100,0	139,6	100,0	1 000	1,0	CHF 2,4	26,6
Karkone Oy, Espoo	100,0	100,0	1,0	100,0	100	1,0	1,0	0,3
Kiinteistö Oy Kangaslammen Rautalava, Iisalmi	54,2	54,2	0,1	54,2	130	0,1	0,1	0,0
Kiinteistö Oy Kapseli, Hanko	99,9	99,9	0,0	99,9	1 499	0,0	0,0	0,0
Kiinteistö Oy Kalkkipellontie 2, Espoo	100,0	100,0	1,1	-	-	-	-	0,1
Kiinteistö Oy Niisänkatu 10, Helsinki	100,0	100,0	5,3	99,8	324 597	2,6	2,6	0,1
Kiinteistö Oy Pilleri, Hanko	70,4	70,4	0,1	70,4	6 194	0,1	0,1	0,0
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,0	100,0	15,2	100,0	2 462	0,2	15,2	0,0
Kiinteistö Oy Västanhäll, Espoo	100,0	100,0	0,2	100,0	223	0,2	0,2	-0,0
Kuulolaittekeskus Oy, Espoo	100,0	100,0	14,5	-	-	-	-	3,0
Oriola Oy, Espoo	100,0	100,0	752,0	100,0	200 000	20,0	19,6	94,4
AS Oriola, Viro	100,0	100,0	3,4	-	-	-	-	-1,5
SIA Oriola Riga, Latvia	100,0	100,0	-2,3	-	-	-	-	-0,2
UAB Oriola Vilnius, Liettua	100,0	100,0	2,3	-	-	-	-	2,2
ZAO Oriola, Venäjä	100,0	100,0	0,0	-	-	-	-	-0,0
Orion Diagnostica AB, Ruotsi	100,0	100,0	9,5	100,0	1 000	0,1 SEK	0,0	1,0
Orion Diagnostica A/S, Norja	100,0	100,0	7,5	100,0	500	0,1 NOK	0,0	1,5
Orion Diagnostica Danmark A/S, Tanska	100,0	100,0	1,3	100,0	5	0,5 DKK	0,4	0,1
Orion Diagnostica Inc., USA	100,0	100,0	- 19,5	100,0	400	0,0 USD	2,1	-3,2
Orion-Farmos Inc., USA	100,0	100,0	- 0,0	100,0	200	0,0 USD	0,1	-0,1
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,0	100,0	31,2	-	-	-	-	5,1
Orion Pharma AS, Norja	100,0	100,0	9,8	100,0	800	0,8 NOK	0,6	3,6
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,0	100,0	5,5	-	-	-	-	0,8
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,0	100,0	2,4	100,0	2	0,0 IEP	0,0	0,7
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,0	100,0	11,9	100,0	250 000	0,3 GBP	11,0	0,3
Panfarma Oy, Espoo	100,0	100,0	18,5	-	-	-	-	4,3
Soredex, Inc., USA	100,0	100,0	- 7,3	100,0	1 000	0,0 USD	0,0	0,4
Sanabrite Oy, Espoo	100,0	100,0	0,5	100,0	1 000	0,0	0,1	0,0
Suomen Rohdos Oy, Turku	100,0	100,0	12,1	100,0	2 400	0,2	0,2	1,5
Osuudet:								
Finorion Kft, Unkari	100,0	100,0	2,2	100,0	-	1,9 HUF	2,3	0,0
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,0	100,0	19,2	100,0	-	0,5 DEM	14,6	4,0
							95,2	

OSAKKUUSYRITYKSET	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin äänivalta-osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta Mmk	Konsernin kirjanpitoarvo yhteensä (*) Mmk	Emoyhtiön omistus-osuus %	Emoyhtiön omistamien osakkeiden/osuuksien			Viimeksi laaditun tilinpäätöksen voitto/tappio Mmk	Tilikauden päättymispäivä	pituus kk
						lukumäärä kpl	nimellisarvo Mmk	kirjanpitoarvo Mmk			
Osakkeet:											
Hangon Puhdistamo Oy, Hanko	50,0	50,0	0,5	0,5	50,0	500	0,5	0,5	0,0	31.12.1997	12
Instrumentarium Oy, Helsinki	22,23	25,6	343,8	346,7	7,5	1 515 477	15,2	133,1	246,0	31.12.1997	12
Kiinteistö Oy Salmenvuokra, Iisalmi	27,0	27,0	0,0	0,0	27,0	405	0,0	0,0	0,0	31.12.1996	12
Medidata Oy, Helsinki	33,3	33,3	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0	31.12.1997	12
Oy Pharmacal Ab, Helsinki (**)	50,0	50,0	3,4	2,5	50,0	1 000	0,6	2,5	2,3	31.12.1997	12
Planeetankadun Paikointus Oy, Espoo	29,5	29,5	0,1	0,0	29,5	48	0,0	0,0	0,0	31.12.1996	12
Regattalämpö Oy, Hanko	42,6	42,6	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0	31.12.1997	12
Osuudet:											
Suomen Lääkehinkokorvaus-osuuskunta, Helsinki	23,0	23,0	0,1	0,1	21,0	1 065	0,1	0,1	0,0	31.12.1997	12
						136,3					

*) Ilman osakkuusyrittäjäyhteistyön vaikutuksia.

**) Tilikauden päättymisen jälkeen omistusosuus on noussut 100 %:iin.

Orion-konsernin omistamien Instrumentarium Oy:n osakkeiden markkina-arvo tilinpäätöshetkellä oli 851,8 Mmk.

MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin äänivalta-osuus %	Konsernin kirjanpitoarvo yhteensä Mmk	Osakkeiden markkina-arvo Mmk	Emoyhtiön omistus-osuus %	Emoyhtiön omistamien osakkeiden/osuuksien		
						lukumäärä kpl	nimellisarvo Mmk	kirjanpitoarvo Mmk
Tamro Oyj, Vantaa	7,8	7,8	136,2	204,8	3,4	3 034 000	30,3	69,2
Kronans Droghandel AB, Ruotsi *)	16,0	16,0	0,6	-	-	-	-	-
Espoon Sähkö Oyj, Espoo	0,1	0,1	0,6	1,2	0,1	10 000	0,0	0,6
Asunto- ja kiinteistöosakkeet								15,9
Puhelinosaakkeet ja -osuudet								1,2
Muut osakkeet ja osuudet								3,4
						90,3		

*) Tilikauden päättymisen jälkeen omistusosuus on laskenut 10,6 %:iin.

Yksityiskohtainen luettelo omistetuista osakkeista on tilinpäätöstä koskevien asiakirjojen liitteenä Orion-yhtymä Oyj:n keskuhallinnon talousosastolla, Orionintie 1, Mankkaa, Espoo.

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
12. YHTIÖN SAAMISET KONSERNI- JA OSAKKUUS- YRITYKSILTÄ SAMOIN KUIN VELAT NIILLE				
Saamiset konserniyrityksiltä				
Pitkäaikaiset lainasaamiset	-	-	31,5	24,8
Myyntisaamiset	-	-	170,7	156,1
Lyhytaikaiset lainasaamiset	-	-	32,2	29,5
Siirtosaamiset	-	-	-	0,7
Muut saamiset	-	-	6,1	6,8
Velat konserniyrityksille				
Ostovelat	-	-	7,1	5,0
Siirtovelat	-	-	-	0,1
Muut lyhytaikaiset velat	-	-	407,8	376,3
Saamiset osakkuusyrittäksiltä				
Pitkäaikaiset lainasaamiset	-	0,0	-	0,0
Myyntisaamiset	0,1	0,4	0,0	0,4
Lyhytaikaiset lainasaamiset	0,0	-	-	-
Siirtosaamiset	0,0	0,0	-	-
Muut saamiset	0,3	0,1	0,3	0,0
Velat osakkuusyrittäksille				
Ostovelat	2,7	4,3	0,2	0,1
Siirtovelat	0,0	0,0	-	-

13. VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS

Saamiset, jotka erääntyvät maksettaviksi yhden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

Myyntisaamiset	1,4	3,0	0,9	2,2
Lainasaamiset	-	0,0	-	-
Yhteensä	1,4	3,0	0,9	2,2

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden markkina-arvot ylittävät tilinpäätöshetken kirjanpitoarvot.

14. OMA PÄÄOMA

Osakepääoma 1.1.	499,8	499,8	499,8	499,8
Osakepääoman alentaminen 14.10.1997	-	-	-	-
OYL:n siirtymäsäännösten 27 §:n nojalla	- 0,0	-	- 0,0	-
Suunnattu uusmerkintä 11.11.1997	+ 0,0	-	+ 0,0	-
Rahastoanti 11.12.1997	+ 199,9	-	+ 199,9	-
Osakepääoma 31.12.	699,7	499,8	699,7	499,8
Ylikurssirahasto 1.1.	-	-	-	-
Emissiovoitto	+ 0,0	-	+ 0,0	-
Ylikurssirahasto 31.12.	0,0	-	0,0	-
Vararahasto 1.1.	158,4	158,3	157,5	157,5
Siirto osakepääomaan, rahastoanti	- 157,5	-	- 157,5	-
Siirto voittovaroista	+ 0,1	+ 0,0	-	-
Konsolidoinnin muuntoero	+ 7,6	-	-	-
Valuuttakurssierot	+ 0,4	+ 0,1	-	-
Vararahasto 31.12.	9,0	158,4	-	157,5

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Vapaa oma pääoma 1.1.	2 279,1	1 865,7	1 400,4	1 165,5
Yhtiökokouksen päätöksillä jaettu osinkoja	- 241,1	- 192,9	- 249,9	- 199,9
siirretty vararahastoon	- 0,1	- 0,0	-	-
käytetty lahjoituksiin	- 0,6	- 0,5	- 0,6	- 0,6
Siirto osakepääomaan, rahastoanti	- 42,4	-	- 42,4	-
Osakepääoman alentaminen	+ 0,0	-	+ 0,0	-
Käytetty lahjoituksiin	-	- 0,0	-	- 0,0
Konsolidoinnin muuntoero	+ 9,0	+ 8,4	-	-
Valuuttakurssierot	+ 5,0	- 13,0	-	-
Tilikauden tulos	+ 699,3	+ 611,4	+ 551,8	+ 435,4
Vapaa oma pääoma 31.12.	2 708,2	2 279,1	1 659,3	1 400,4

OYL 11:6a §:n mukainen jakokelvoton osuus

konsernin vapaasta omasta pääomasta 31.12. **7,6** - - -

Konserniin kuuluvilla ulkomaisilla tytäryhtiöillä ei ole ao. maiden yhtiölaainsäädännön nojalla velvoitetta siirtää mitään osaa tilikauden tuloksesta sidottuun omaan pääomaan.

Emoyhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

	1997	1996	1997	1996
	kpl	kpl	Mmk	Mmk
A-sarja (20 ääntä/osake)	37 063 327	26 473 802	370,6	264,7
B-sarja (1 ääni/osake)	32 908 302	23 505 930	329,1	235,1
Yhteensä	69 971 629	49 979 732	699,7	499,8

15. VARAUKSET

Konsernin vapaaehtoisia varauksia ja poistoeroa koskevat verovelat

357,0	396,4	-	-
-------	-------	---	---

Pakolliset varaukset

Varaus vastaisiin takuumenoihin	2,8	2,8	2,8	2,8
Eläkesäätiön pakollinen vastuuveloitus	3,3	4,2	2,7	3,4
Varaus riidanalaisen saamisen menetykseen	-	0,3	-	-
Todennäköinen tuotekehitys-sopimuksen purkukorvaus	0,3	-	0,3	-
Yhteensä	6,4	7,3	5,8	6,2

16. VIERAS PÄÄOMA

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

Rahalaitoslainat	0,4	0,2	-	-
Eläkelainat	210,9	360,1	108,2	253,4
Muut pitkäaikaiset velat	14,9	22,4	14,8	21,7
Yhteensä	226,2	382,7	123,0	275,1

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalaina 1987/1997 11,5 %	-	5,0	-	5,0
./-vuotuinen lyhennys	-	-5,0	-	-5,0
Yhteensä	-	-	-	-

Lyhytaikainen vieras pääoma sisältää:

Velkoja konserniyhtiöille	-	-	414,8	381,4
Korottomia velkoja ulkopuolisille	759,8	605,3	428,3	350,0
Pitkäaikaisen lainojen lyhennyksiä	9,8	19,6	9,2	18,7
Muita korollisia lyhytaikaisia velkoja	4,4	4,3	4,4	4,3
Yhteensä	774,0	629,2	856,7	754,4

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
17. TOIMIELINTEN JÄSENIÄ KOSKEVAT TIEDOT				
Rahallinat yhtiön johdolle				
Lainasaamiset	0,2	0,3	0,1	0,3
Lainojen korko ylittää peruskoron ja takaisinmaksuehdot ovat tavanomaiset.				
Toimielinten jäsenten osuus henkilöstökuluista				
Toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten ja varajäsenten				
Palkat	15,5	13,4	3,3	2,9
Luontoisedut	0,7	0,6	0,2	0,1
Eläkekulut	1,7	1,5	0,4	0,4
Muut henkilösivukulut	1,6	1,3	0,2	0,2
Yhteensä	19,5	16,8	4,1	3,6

Osapalkkioita ei ole maksettu.

Johdon eläkesitoumukset

Emoyhtiön hallituksella on oikeus kussakin yksittäistapauksessa päättää, että konsernin johtajiston eläkeikä on 60 vuotta eläketason ollessa enintään 60 % palkasta ja riippuen palvelusvuosien määrästä.

Voimassaolevia eläkesitoumuksia tai -sopimuksia ei ole lukuunottamatta emoyhtiön toimitusjohtajaa, jonka osalta on otettu lisäeläkevakuutus, jossa eläkeikäsi on sovittu 60 vuotta eläketason ollessa 66 % palkasta.

18. VASTUUSITOUMUKSET

Omasta velasta				
Pantit	150,0	150,0	122,0	87,0
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	218,8	242,0	149,6	194,1
Konserniyhtiön velasta				
Pantit	-	-	28,0	63,0
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	-	-	45,5	17,1
Takaukset	-	-	35,4	8,6
Osakkuusyhtiön velasta				
Takaukset	-	0,1	-	0,1
Osakkeenomistajien velasta				
Takaukset	-	0,1	-	-
Konserniyhtiöiden johdon velasta				
Takaukset	0,3	-	-	-
Muiden puolesta				
Yhtiön omistamaa määrää alaa rasittavat kantatilan kiinnitykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Takaukset	0,4	0,5	-	-
Muut omat vastuut				
Leasingvastuut				
Alkavana tilikautena	7,3	2,9	1,0	0,0
Seuraavina tilikausina	9,1	3,0	1,9	0,0
Lääkevahinkovastuut	1,2	1,3	1,0	1,1
Takaukset	0,5	5,6	-	-

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Vastuusitoumukset yhteensä				
Pantit	150,0	150,0	150,0	150,0
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	218,8	242,0	195,1	211,2
Takaukset	1,2	6,3	35,4	8,6
Muut vastuut	17,6	7,2	3,9	1,2
Takaisinostositoumukset				
Lunastushinta	18,5	22,1	17,6	21,1
Käypä arvo ylittää lunastushinnan	8,2	16,8	8,5	17,3

Oikeudenkäynnit

Yhdysvaltain korkein oikeus, The Supreme Court of the United States, ei joulukuussa 1997 tekemänsä päätöksen nojalla myöntänyt kantajille muutoksenhakulupaa vuonna 1993 alkaneessa jutussa, jossa Orion-yhtymä Oyj:n ja eräiden muiden vastaajien oli väitetty loukkaavan diltiatseemin valmistusprosessiin liittyvää menetelmäpatenttia. Täten International Trade Commissionin (ITC) kesäkuussa 1995 antama Orion-yhtymä Oyj:lle myönteinen päätös jäi voimaan. Päätöksessä on todettu, ettei väitettyä patentinloukkausta ollut tapahtunut. Samasta perusteesta vuodesta 1993 vireillä ollut patentinloukkausjuttu New Jerseyssä USA:ssa alkoi keskeytyksen jälkeen uudelleen toukokuussa 1997. Helmikuussa 1998 mainittu tuomioistuin vahvisti uudelleen, ettei patentinloukkausta ole tapahtunut. Päätös ei ole lainvoimainen.

Saksassa diltiatseemipatenttiin liittyvissä jutuissa vuosina 1995-96 annetut päätökset ovat valitusten vuoksi edelleen vailla lainvoimaa. Toisessa jutussa Orion-yhtymä Oyj:n on katsottu loukkaavan ao. patenttia, toisessa jutussa ko. patentti on taas katsottu mitättömäksi.

Alkuvuodesta 1998 Orion-yhtymä Oyj haastettiin Espoon käräjäoikeuteen vastaamaan tri P. Jacksonin kanteeseen siitä, että Orion-yhtymä Oyj (ja siihen sulautunut Farnos-Yhtymä Oy) olisi laiminlyönyt erään eläinrehun suojaetuksen patenttioikeuksien hyödyntämisen ja täten aiheuttanut Jacksonille noin 120 miljoonan markan vahingon saamatta jäneiden rojaltien muodossa. Kyseinen sopimus, jonka väitetystä rikkomisesta on kysymys, on vuodelta 1986. Orion-yhtymä Oyj kiistää vaatimuksen kokonaisuudessaan sekä perusteiltaan että määrältään.

19. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Valuuttajohdannaiset				
Terminisopimukset				
Käypä arvo 31.12.	-	- 0,3	-	- 0,3
Myydyn valuutan markkavasta-arvo 31.12.	-	24,5	-	24,5
Valuutanvaihtosopimukset				
Käypä arvo 31.12.	- 0,0	-	-	-
Myydyn valuutan markkavasta-arvo 31.12.	32,9	-	-	-

Valuuttatermiinien käyvät arvot on vuonna 1996 laskettu kertomalla sopimuksen valuuttamääräinen nimellisarvo alkuperäisen termiinikurssin ja vuodenvaihteen indikativisen termiinikurssin erotuksella.

VOITONJAKOEHDOTUS

Orion-yhtymä Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä vuodelta 1997

Konsernin vapaa oma pääoma on 31.12.1997 taseen mukaisesti 2.708 Mmk. Lukuun sisältyy omien osakkeiden hankintamenoa vastaava jakokelvoton erä 8 Mmk. Emoyhtiön vapaa oma pääoma on 31.12.1997 taseen mukaisesti 1.659.343.729,56 mk, josta tilikauden voitto 551.804.174,53 mk.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön vapaasta omasta pääomasta

jaetaan osinkoa 7,50 mk osaketta kohden 69.971.629 osakkeelle	524.787.217,50 mk
lääketieteelliseen tutkimukseen lahjoitetaan	550.000,00 mk
<u>voittovarojen tilille jätetään</u>	<u>1.134.006.512,06 mk</u>
	<u>1.659.343.729,56 mk</u>

Tämän tilinpäätöksen esitämme yhtiökokouksen käsiteltäväksi.

Espoossa 3. päivänä maaliskuuta 1998

Juhani Leikola
Puheenjohtaja

Aatto Prihti
Varapuheenjohtaja

Markku Talonen
Toimitusjohtaja

Erkki Etola

Eero Karvonen

Pauli Torkko

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Orion-yhtymä Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Orion-yhtymä Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme tutustuneet tilikauden aikana julkistettuihin osavuosisikatsauksiin. Käsityksemme mukaan osavuosisikatsaukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Espoossa 4. päivänä maaliskuuta 1998

Risto Järvinen
KHT

Pekka Luoma
KHT

Olli Mäkinen
KHT

ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tutustunut tilinpäätökseen vuodelta 1997 ja tilintarkastuskertomukseen.

Hallintoneuvosto toteaa toiminnan olleen menestyksellistä ja puoltaa tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamista hallituksen ehdottamalla tavalla sekä yhtyy hallituksen tilikauden voiton käyttämistä koskevaan esitykseen. Samoin hallintoneuvosto

yhtyy hallituksen esitykseen varsinaiselle yhtiökokoukselle optiolainan merkittäväksi tarjoamisesta.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa seuraavat jäsenet:
Matti Eestilä, jota ei ikämääräyksen vuoksi voida enää valita uudelleen, Timo Estola, Tatu Miettinen, Seppo Salonen, Ahti Tarkkanen, Erkki Tammisalo ja Iiro Viinanen.

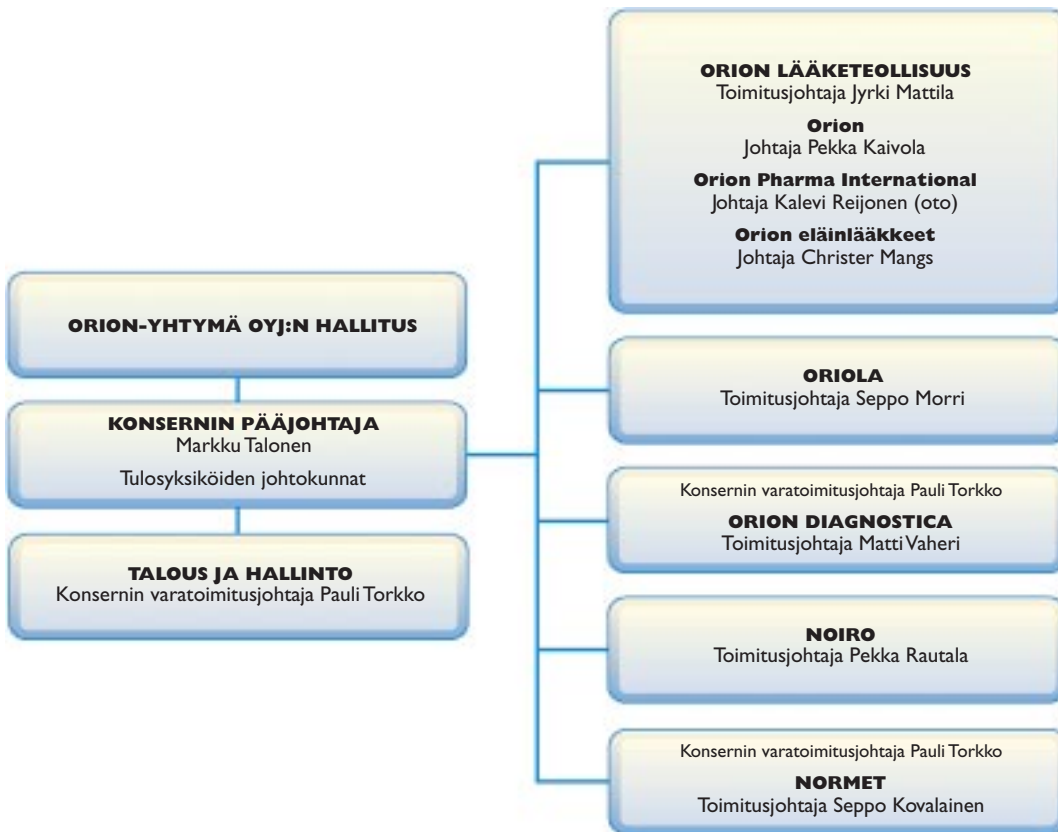
Espoossa 17. päivänä maaliskuuta 1998

Juhani Aho
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLINTONEUVOSTO, HALLITUS JA TILINTARKASTAJAT 1.3.1998

Hallintoneuvosto	nykyinen toimikausi	jäsen vuodesta	
JUHANI AHO, lääket. lis., lääkintöneuvos, 67 Helsingin Lääkärikeskus -konsernin ylilääkäri ja hallituksen puheenjohtaja Yhtyneet Laboratoriot Oy, toimitusjohtaja	puheenjohtaja jäsen	1997 - 1998 1996 - 1999	1978 -
AHTI TARKKANEN, lääket. ja kir. toht., 67 professori	varapuheenjohtaja jäsen	1997 - 1998 1997 - 1998	1997 -
JOUKO BRADE, ekonomi, MBA, 68 Medical Investment Trust, hallituksen puheenjohtaja		1997 - 2000	1997 -
MATTI EESTILÄ, ekonomi, farmaseutti, 70		1995 - 1998	1995 -
PEKKA ELOVAARA, proviisori, 48 Luumäen apteekki, apteekkari		1997 - 2000	1994 -
TIMO ESTOLA, eläinlääket. toht., 66 professori		1995 - 1998	1992 -
PETTERI KARTTUNEN, kauppat. maist., 37 Gyllenberg Asset Management Oy, toimitusjohtaja		1997 - 2000	1989 -
JUHA KYTILÄ, silmätautien erikoislääkäri, 67		1996 - 1999	1978 -
EEVA KÖLLI-JÄNTTI, proviisori, 56 Pukimäen Apteekki, apteekkari		1996 - 1999	1996 -
JOUKO K. LESKINEN, varatuomari, 54 Sampo-ryhmä, pääjohtaja		1997 - 2000	1997 -
TIMO MAASILTA, dipl.ins., 43 Maa- ja vesitekniikan tuki ry, toiminnanjohtaja		1997 - 2000	1991 -
TATU MIETTINEN, lääket. ja kir. toht., 67 professori		1995 - 1998	1968 -
SEPPO SALONEN, lääket. lis., 38 Medivire Työterveyspalvelut Oy, vastaava työterveyslääkäri		1995 - 1998	1995 -
ILKKA SIPILÄ, lääket. ja kir. toht., 55 HYKS, Lasten ja nuorten sairaala, apulaisylilääkäri		1996 - 1999	1995 -
ERKKI TAMMISALO, hammaslääket. toht., 65 Turun yliopisto, Hammaslääketieteen laitos, professori		1995 - 1998	1980 -
ANTTI TANSKANEN, taloustiet. toht., 51 Osuuspankkien Keskuspankki Oy, pääjohtaja		1997 - 1999	1997 -
IIRO VIINANEN, dipl.ins., 53 Pohjola-yhtiöt, pääjohtaja		1997 - 1998	1997 -
Hallitus			
JUHANI LEIKOLA, lääket. ja kir. toht., 56 professori Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu, johtaja	puheenjohtaja	1997 - 1999	1994 -
AATTO PRIHTI, kauppat. toht., 58 Sitra, yliasiamies	varapuheenjohtaja jäsen	1998 1997 - 1998	1984 -
ERKKI ETOLA, dipl.ins., 53 Etola-yhtiöt, toimitusjohtaja		1997 - 1998	1995 -
EERO KARVONEN, dipl.ins., 49 EVK-Capital Oy, toimitusjohtaja		1997 - 1998	1997 -
MARKKU TALONEN, tekn. lis., 51 Orion-yhtymä Oyj, toimitusjohtaja		1997 - 1998	1997 -
PAULI TORKKO, kauppat. lis., 50 Orion-yhtymä Oyj, varatoimitusjohtaja		1997 - 1998	1987 -
Varsinaiset tilintarkastajat			
RISTO JÄRVINEN, kauppat. lis., KHT PEKKA LUOMA, ekonomi, KHT OLLI MÄKINEN, taloust. maist., KHT	Varatilintarkastajat		
	KALERVO VIRTANEN, professori, kauppat. toht., KHT MIKKO LEPPÄNEN, ekonomi, HTM		

ORION-KONSERNIN ORGANISAATIO JA TULOSYKSIKÖT 1.3.1998

Orion-yhtymä Oyj:n hallitus sekä hallintoneuvoston puheenjohtaja, vas. Pauli Torkko, Aatto Prihti, Juhani Leikola, Markku Talonen, Juhani Aho, Erkki Etola ja Eero Karvonen.

HENKILÖTIETOJA

ORION LÄÄKE-TEOLLISUUS

Toimitusjohtaja
Jyrki Mattila

Orion, kotimaan markkinointi

Johtaja
Pekka Kaivola

Timo Lumme
Ari-Matti Myllyniemi
Hilkka Tuhkanen
Reseptilääkkeiden markkinointi

Antti Loimu
OTC-markkinointi

Pekka Järvensivu
Markkinoinnin tukitoimet

Hans Lindroos
Tuotesuunnittelu ja -hankinta

Pekka Koivuneva
Talous

Markku Virkki
Tiedotus- ja suhdetoiminta

Orion Pharma International

Johtaja
Kalevi Reijonen (oto)

Bo Creutzer
Orion Pharma AB

Henning Termansen
Ercopharm A/S

Klaus Mecklenburg
Orion Pharma GmbH

David Boucher
Orion Pharma (UK) Ltd.

Hannu Wennonen
Eurooppa, Lähi-Itä
Markkinoinnin lääketieteellinen tuki

Paul Clinch
Orion Pharma (Ireland) Ltd

Odd Erik Halvorsen
Orion Pharma AS

Kalevi Reijonen
Amerikka, Aasia, Australia, Afrikka

Hannu Silvennoinen
Tuotehankinta

Lars Ekholm
Taloushallinto

FERMION

Johtaja
Jorma Mamia

Leif Hilden
Tuotekehitys

Pekka Kairisalo
Laadunvarmistus, ympäristöasiat

Lars-Olof Thodén
Materiaalitoiminnot

Orion eläinlääkkeet

Johtaja
Christer Mangs

Martti Vasa (oto)
Pohjoismaat

Kai Lahtonen
Vienti

Lasse Koskenniska
Tutkimus ja tuotekehitys

Anssi Hakkala
Hiven Oy

Keskitetty toiminnot

Kari Varkila
Kliininen kehitys ja rekisteröinti

Antti Viitanen
HRT & urologia

Marjut Ranki-Pesonen
Easyhaler

Lasse Lehtonen
Kardiologia

Kari Reinikainen
Outi Mäki-Ikola
Keskushermosto

Juha Ellmén
Onkologia

Gunilla Wilén-Rosenqvist
Rekisteröinti, ulkomaat

Antti Seppälä
USA, kliininen tutkimus

Esa Soppi
Kehitystoiminta

Aino Takala
Terveystaloustiede

Esa Heinonen
Prekliininen tutkimus ja tuotekehitys

Antti Haapalinna
Alfa-2-reseptoritutkimus

Esa Heinonen (oto)
Sydänlääketutkimus

Inge-Britt Lindén
Farmakologinen ja toksikologinen tutkimus

Pasi Salokangas
Lääkevalmistetuotanto, tuotekehitys ja laadunvarmistus

Pekka Konsi
Tuotanto, Espoo ja Kuopio

Heimo Rantala
Tuotanto, Turku ja Seinäjoki

Risto Hämäläinen
Tuotanto, Oulu ja Kemijärvi

Bjarne Grönblom
Tekninen suunnittelu ja rakennuttaminen

Heikki Rehtijärvi
Laadunvarmistus

Marja Ritala
Tuotekehitys

Markku Huhta-Koivisto
Materiaalitoiminnot

Kari Ruottinen
Taloushallinto

Matti Kuula
Riitta Kytömäki
Henkilöstöhallinto

ORIOILA

Toimitusjohtaja
Seppo Morri

Timo Leivo
Taloushallinto

JAKELU- JA TUUKU-
KAUPPASEKTORI

Varatoimitusjohtaja
Risto Kanerva

Simon Ollus
Jakelupalvelut

Seppo Hakanpää
Jakelu kotimaa

Jukka Niemi
Tukkukauppa

Kyösti Aalto
Ulkomaan tukkukauppa

Timo Toivo
Panfarma

Marita Kaurala
Reformi-Keskus

LAITE- JA TARVIKESKORTI

Varatoimitusjohtaja
Timo Ähman

Pertti Kotkas
Sairaalaväline

Juha Blomberg
Prolab

Senja Tynkkynen
Hammasväline

Pertti Kotkas
Kuulolaittekeskus

Jyrki Luukko
Medion

Timo Ähman
Graafinen osasto

TEOLLISUUSSEKTORI

Ilpo Ihanamäki
Soredex

ORION DIAGNOSTICA

Toimitusjohtaja
Matti Vaheri

Varatoimitusjohtaja
Markku Tilus
Taloushallinto

Veli Hänninen
Tuotekehitys

Marja Sihvola
Tuotanto

Annikka Rantama
Laadunvarmistus

Lars Lundin
Orion Diagnostica AB

Jan Ekornrød
Orion Diagnostica as

Steffen Huusom
Orion Diagnostica
Danmark A/S

Ossi Hiltunen
Liiketoimintayksikkö
Proteiinit

Sari O'Connell
Liiketoimintayksikkö
Hormonit & Merkkiaineet

Timo Raines
Liiketoimintayksikkö
Infektioaudit

NOIRO

Toimitusjohtaja
Pekka Rautala

MARKKINOINTI

Harri Mäntynen
Päivittäis- ja erikoistuotteet
Selektiivinen kosmetiikka

Jouko Heinonen
Lumene kosmetiikka ja Cutrin kampaamotuotteet

Esko Salmenoja
Laitos- ja teollisuustuotteet

Carl-Gustav Malmström
Vienti

Juha Suikkanen
Tuotanto ja logistiikka

Leena Kolonen
Tuotekehitys ja laadunvarmistus

Juha Koivukoski
Talous ja hallinto, yrityssuunnittelu

NORMET

Toimitusjohtaja
Seppo Kovalainen

Timo Turunen
Tuotanto

Pertti Pitkänen
Taloushallinto

Keskushallinto

Pääjohtaja
Markku Talonen

Varatoimitusjohtaja
Pauli Torkko
Talous ja hallinto

Timo Halttunen
Talousuunnittelu

Merja Elo
Kirjanpito

Ulla Pihlström
Rahoitus

Heikki Salo
Sisäinen tarkastus

Henry Haarla
Lakiasiat

Olli Huotari
Lakiasiat

Anne Allo
Konserniviestintä ja sijoittajasuhteet

Pekka Vaissi
Tuohilampi

OSOITTEET

Rekisteröity osoite:

Orion-yhtymä Oyj Keskushallinto

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 09-4291
Fax 09-429 2801
Internet <http://www.orion.fi>

Orion lääketieteollisuus

Orion-yhtymä Oyj Orion lääketieteollisuus

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 09-4291
Fax 09-429 3815
Internet <http://www.orion.fi>

Lääkevalmistetuotanto

ESPOON TEHTAAT

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 09-4291
Fax 09-429 3131

KEMIJÄRVEN TEHDAS

Osoite Pöyliöjärventie 2-8
98120 Kemijärvi
Postiosoite PL 7005
98101 Kemijärvi
Vaihde 016-822 305
Fax 016-821 736

KUOPION TEHDAS

Osoite Volttikatu 8
70700 Kuopio
Postiosoite PL 1780
70701 Kuopio
Vaihde 017-245 111
Fax 017-245 444

OULUN TEHDAS

Osoite Lääketehtaantie 2
90650 Oulu
Vaihde 08-557 7111
Fax 08-557 7101

SEINÄJOEN TEHDAS

Osoite Teollisuustie 16
60100 Seinäjoki
Vaihde 06-416 7111
Fax 06-416 7502

TURUN TEHDAS

Osoite Tengströminkatu 6-8
20360 Turku
Postiosoite PL 425
20101 Turku
Vaihde 02-272 7211
Fax 02-272 7547

Orion-yhtymä Oyj Orion Pharma International

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 09-4291
Fax 09-429 3815

Ulkomaiset markkinointiyhtiöt

ORION PHARMA AB

Osoite Djupdalsvägen 7
Postiosoite P.O.Box 334
S-19230 Sollentuna,
Sverige
Vaihde +46-8-623 6440
Fax +46-8-623 6494
E-mail info@orion.se

ORION PHARMA AS

Osoite Ulvenveien 84
Postiosoite P.O.Box 52
Økern
0508 Oslo, Norway
Vaihde +47-22-887 300
Fax +47-22-653 378
E-mail
firmapost@orion.telemax.no

ERCOPHARM A/S

Osoite Bøgeskovvej 9
DK-3490 Kvistgård,
Denmark
Vaihde +45-49-1226 600
Fax +45-49-126 612
E-mail
ercopharm@ercopharm.dk

ORION PHARMA GMBH

Osoite Albert Einstein Ring 1
D-22761 Hamburg,
Germany
Vaihde +49-40-899 6890
Fax +49-40-890 1679

INTERORION AG

Osoite Untermüli 11
CH-6300 Zug,
Switzerland
Vaihde +41-41-761 9120
Fax +41-41-761 9800

ORION PHARMA AG

Osoite Untermüli 11
CH-6300 Zug,
Switzerland
Vaihde +41-41-761 9120
Fax +41-41-761 9800

FINORION KFT.

Osoite Pasaréti ut. 31
H-1026 Budapest,
Hungary
Vaihde +36-1-212 9105
Fax +36-1-212 0104
E-mail
finorion@elender.hu

ORION PHARMA (Ireland) LTD.

Osoite c/o Allphar Services Ltd.
Belgard Road, Tallaght
Dublin 24, Ireland
Vaihde +353-1-404 1600
Fax +353-1-404 1699

ORION PHARMA (UK) LTD.

Osoite 1st Floor - Leat House
Overbridge Square
Hambridge Lane
Newbury,
Berkshire RG14 5UX
England
Vaihde +44-1635-520 300
Fax +44-1635-520 319

ORION-FARMOS INC.

Osoite 501 Juniper Lane
Bridgewater TWP
NJ 08807, USA
Vaihde +1-908-526 6288
Fax +1-908-526 6021

Kansas office

Osoite 5101 College Blvd
Suite 202, Leawood
Kansas 66211, USA
Vaihde +1-913-338 2099
Fax +1-913-338 2192

MOSKOVAN TOIMISTO

Osoite Mytnaya ul.d. I, stair 2,
office 21
117049 Moscow, Russia
Vaihde +7-095-230 0465
230 0476
230 0478
Fax +7-095-230 6511

Lääkeräaka-ainetuotanto

FERMION

Osoite Koivu-Mankkaan tie 6 B
02200 Espoo
Postiosoite PL 28
02101 Espoo
Vaihde 09-4291
Fax 09-452 1764

HANGON TEHDAS

Postiosoite PL 50
10901 Hanko
Vaihde 019-28081
Fax 019-280 8223

OULUN TEHDAS

Osoite Lääketehtaantie 2
90650 Oulu
Vaihde 08-557 7111
Fax 08-557 7107

Orion-yhtymä Oyj Orion, kotimaan markkinointi

Osoite Orionintie 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 65
02101 Espoo
Vaihde 09-4291
Fax 09-429 3815

PHARMACAL OY AB

Osoite Lemuntie 9
00510 Helsinki
Vaihde 09-765 244
Fax 09-753 0401

Orion-yhtymä Oyj Orion eläinlääkkeet

Osoite Tengströminkatu 8
20360 Turku
Postiosoite PL 425
20101 Turku
Vaihde 02-272 7211
Fax 02-272 7777

HIVEN OY

Osoite Yrittäjätie 7
21530 Paimio
Postiosoite PL 25
21531 Paimio
Vaihde 02-477 0211
Fax 02-477 0252

Oriola

Oriola Oy

Osoite Orionintie 5
02200 Espoo
Postiosoite PL 8
02101 Espoo
Vaihde 09-42999
Fax 09-429 3415
Internet <http://www.oriola.fi>

PANFARMA OY

Osoite Harmaaparrankuja 1
02200 Espoo
Postiosoite PL 301
02101 Espoo
Vaihde 09-42998
Fax 09-452 2061

KUULOLAITEKESKUS OY

Osoite Orionintie 5
02200 Espoo
Postiosoite PL 8
02101 Espoo
Vaihde 09-429 3300
Fax 09-429 3919

ORIOLA OY GRAAFINEN

Osoite Nielsiänkatu 10-14
00510 Helsinki
Vaihde 09-393 71
Fax 09-393 7364

ORION-YHTYMÄ OYJ MEDION

Osoite Nielsiänkatu 10-14
00510 Helsinki
Postiosoite PL 79
00511 Helsinki
Vaihde 09-393 71
Fax 09-701 8398

ORION-YHTYMÄ OYJ SOREDEX

Osoite Nielsiänkatu 10-14
00510 Helsinki
Postiosoite PL 79
00511 Helsinki
Vaihde 09-393 71
Fax 09-701 5261
Internet <http://www.soredex.com>

Finndent-valmistus
Osoite 07230 Monninkylä
Vaihde 019-643 555
Fax 019-643 691

Noiro

Orion-yhtymä Oyj

Noiro
Osoite Lasihytti 1
02780 Espoo
Postiosoite PL 27
02781 Espoo
Vaihde 0204877100
Fax 09-811286

Muut toimipaikat

SALPAKANGAS (Kemiansalpa)
Osoite Keskikankaantie 29-31
15870 Hollola
Postiosoite PL 10
15871 Hollola
Vaihde 0204877130
Fax 0204877509

Paikallistukkuliikkeet

ORIOLA OY/KUOPIO
Osoite Volttikatu 7
70700 Kuopio
Vaihde 017-244 111
Fax 017-244 230

ORIOLA OY/OULU

Osoite Iskontie 3
90550 Oulu
Vaihde 08-551 1000
Fax 08-551 1220

ORIOLA OY/SEINÄJOKI

Osoite Teollisuustie 18
60100 Seinäjoki
Vaihde 06-416 7111
Fax 06-416 7230

Ulkomaiset tytäryhtiöt

AS ORIOLA

Osoite Saku 8
EE0013 Tallinna, Viro
Puh. +372-6-500 710
Fax +372-6-500 720

SIA ORIOLA RIGA

Osoite Senču iela 4
LV-1012 Riika, Latvia
Puh. +371-7-339 103
+371-7-339 104
Fax +371-7-339 127

UAB ORIOLA VILNIUS

Osoite Nemencines plentas 4
2016 Vilna, Liettua
Puh. +370-2-768 736
Fax +370-2-768 709

SOREDEX INC.

Osoite 200 Beach Airport Road
Postiosoite RT 21 P.O.Box 200
Conroe, Texas 77301
USA
Vaihde +1-409-760 3198
Fax +1-409-760 3184
Internet <http://www.soredexusa.com>

Orion Diagnostica

Orion-yhtymä Oyj Orion Diagnostica

Osoite Koivu-Mankkaan tie 6
02200 Espoo
Postiosoite PL 83
02101 Espoo
Vaihde 09-42995
Fax 09-429 2794
Internet <http://www.diagnostica.orion.fi>

TURUN TOIMIPAIKKA

Postiosoite PL 425
20101 Turku
Vaihde 02-272 7221
Fax 02-272 7546

OULUNSALON TOIMIPAIKKA

Postiosoite 90460 Oulunsalo
Vaihde 08-514 2200
Fax 08-514 2220

ORION DIAGNOSTICA AB

Osoite Industrigatan 8
S-61900 Trosa, Sweden
Vaihde +46-156-53360
Fax +46-156-17355

ORION DIAGNOSTICA AS

Osoite Solbråveien 43
1371 Asker, Norway
Postiosoite P.O.Box 321
1371 Asker, Norway
Vaihde +47-6690 4675
Fax +47-6690 4788

ORION DIAGNOSTICA DANMARK A/S

Osoite Ndr. Strandvej 119
3150 Hellebæk, Denmark
Vaihde +45-49-755 050
Fax +45-49-755 055

Normet

Orion-yhtymä Oyj Normet

Osoite Ahmolantie 6
74510 Peltosalmi
Vaihde 017-83241
Fax 017-823 606

VALLILA (Cutrin ja Wella kampaamo-
osastot, Erisan)
Osoite Nielsiänkatu 8 (Cutrin)
Nielsiänkatu 8 (Wella)
Nielsiänkatu 10-14 B (Erisan)
00510 Helsinki
Vaihde 0204877121 (Cutrin)
0204877135 (Erisan)
0204877140 (Wella)
Fax 0204877652 (Cutrin)
0204877626 (Erisan)
0204877615 (Wella)

KARKONE OY

Osoite Takkatie 10
00370 Helsinki
Vaihde 09-550 071
Fax 09-5611 225

ORION-YHTYMÄ OYJ
KESKUSHALLINTO

ORIONINTIE 1, 02200 ESPOO, PL 65, 02101 ESPOO
VAIHDE 09-4291, FAX 09-429 3815
INTERNET <http://www.orion.fi>